PERSONAGII ŞI INTERPREŢI:

SPIRACHE	Funcţionar la Prefectură. E un personagiu compus din familie, sluibă şi cumsecădenie. Are 40 ani şi mai bine.	D-nii	G. CALBOREANU V. ANTONESCU V. CREŢOIU
DACIA	Soţia lui. Cam de aceeaş vârstă. Conservată bine. Foarte voluntară, foarte activă, foarte nemulţumită şi foarte supusă... mamei sale.	D-nele	GABY DANIELOPOL NATAŞA ALEXANDRA
CHIRIACHIŢA	Soacra lui Spirache	D-na	SONIA CLUCERU
SARMISEGETUZA	Fiica lui Spirache supranumită şi „Prinţesa familiei", 22 de ani.	D-na	PUIA IONESCU-MIHAILIDE
GENA	Fiica lui Spirache din prima căsătorie. Şchioapă şi talentată la pictură.	D-na D-ra	MARIETA SADOVA ADINA IVAŞCU
TRAIAN	Băiatul cel mare al lui Spirache. A ajuns să strângă până la 20 de ani, trei clase de liceu.	D-l	N. ATANASIU
DECEBAL	Băiatul cel mic al lui Spirache. 12 ani.	D-na	V. MIERLESCU
PETRE DINU	Funcţionar la poşta locală. Prepară dreptul in particular. Are 24 ani.	D-l	V. VALENTINEANU
Căpitan STAMATESCU	din Cavalerie.	D-l	G. DEMETRU
RADULESCU NERCEA	Licenţiat in drept, fost magistrat, avocat. Preşedintele organizaţiei judeţene a partidului Naţional-Social.	D-l	I. FINTEŞTEANU
PROCOPIU	Avocat, coleg de şcoală cu Spirache.	D-nii	C. STĂNCESCU I. ULMENI
UN VECIN	ca toţi vecinii.	D-l	A. MARIUS
DOICA	ca toate doicile.	D-na	OLGA ŢARANU
O SERVITOARE	ca toate servitoarele	D-ra	TANŢI SĂNDULESCU
UN FOTOGRAF	ca toţi fotografii	D-l	G. BALDOVIN

Direcţia de scenă d. V. ENESCU

Acţiunea se petrece în zilele noastre, în orice oraş unde există soacre, neveste şi prefecturi.

ACTUL I

Interior de funcționar la prefectură, cu leafă mică, copii mari și soacră prevăzută, de ea însăș, în actul dotal. E un fel de salon sufragerie cu mobilier amestecat și uzat. O notă de atelier o aduce un chevalet și un balançoir. Pe lângă masa de mâncare se mai găsește un bufet cu geamuri, o canapea cu scaune desperecheate, o măsuță etc. Direcțiunea de scenă va distribui mobilierul și îl va schimba, după necesitate, păstrând nota de casă modestă, cu lucruri specifice interioarelor locuite de familii numeroase și reduse să trăiască din leafă. Tablouri: Leda cu gâscanul antic; Maria Stuart în închisoare; Un peisagiu cu moară; câteva „naturi moarte" și „flori" pictate de Gena; Spirache în uniformă de sergent de rezervă, în campania din 1913 (după o fotografie mărită)*; Bibelouri: Un gramofon cu pâlnie verde; o mașină de cusut „Singer"; O scrumieră în formă de cismă; Un vas pirogravat; și altele după necesitate și în acelaș gen. Intrările se vor fixa după indicațiile directorului de scenă.*

SCENA I.

SPIRACHE — DACIA — CHIRIACHIȚA — GENA — TRAIAN și DECEBAL.

(După ridicarea cortinei „familia" își continuă un timp—colectiv ocupațiile individuale. Ziarul lui SPIRACHE își întoarce pagina, mâna DACIEI răsucește vertiginos bobinul sub ochii lui DECEBAL atenți să vadă „cât mai e de depănat din scul"). CHIRIACHIȚA înșiră ultimele cărți cu gesturi de preoteasă antică. TRAIAN schițează vag, colaci de fum, ceștile de cafea zornăie pe bufet, pila de unghii râcâie cu sgomotul ei specific... Câteva clipe pauză...

CHIRIACHIȚA *(îi cade o carte pe jos).* Sarmisegetuzo... Ia apleacă-te, maică, și dă-mi valetele de jos...

MIZA. Mamă-mare, te am rugat de o sută de mii de ori până acuma să nu-mi mai zici Sarmisegetuza... Zi mi, Miza, cum îmi zice toată lumea. *(se apleacă în silă. GENA îi ia înainte și ridică cartea).*

GENA. Poftim... *(îi dă cartea).*

CHIRIACHIȚA. Mersi, maică...

TRAIAN *(care n'o prea „înghite" pe soră-sa).* Puteai să te deranjezi mai repede, prințeso, că nu ți se deteriora silueta...

CHIRIACHIȚA. Eu știu că Sarmisegetuza te cheamă... Miza nu e nume de om... Miza, Liza, astea sunt nume de iepe, nu de fete de oameni cum se cade...

TRAIAN. Sigur... și unde pui că numele ei vine dela cea mai mare cetate din istoria romanilor... *(declamând, ironic:)* „La Sarmisegetuza stă mândrul Decebal ce a'nfrânt popoare multe de jos și depe ¡cal !"

CHIRIACHIȚA. Ba să mă ierți d ta. Numele ei vine dela răposatul ta-t'o mare că el v'a botezat pe toți.

TRAIAN. Da știu că și a bătut joc de noi ! *(arată pe fiecare din cei pe care îi numește)* Sarmisegetuza... Decebal... Traian... Pe mama... Dacia... Dacă mai aveam încă un frate... l ar fi botezat Turnu Roșu...că alt nume propriu nu mai există... din timpul luptelor cu dacii... *(un timp)*. Parcă am fi familie de împărat roman nu de funcționar la prefectură... *(SPIRACHE ridică ochii de sub ochelari, ascultă o clipă despre ce este vorba, apoi reia lectura)*.

CHIRIACHIȚA. Eh! Ta t'o mare a fost ¡institutor, băete, nu terchea berchea ca voi...de vă botezați copiii. Neacșu, Niță, Costache și ecțetera, nume d'astea oarecșicare... *(tăcere un timp. Apoi ca pentru ea)* Hm !... Auzi colo ? !... Miza !... *(alt timp)* Miza se pune la cărți...

TRAIAN. Adică, nu se pune, cum ai d-ta obiceiu...

DACIA *(aspru)*. Traiane !...

TRAIAN. Mai ai mult de depănat, mamă, că vreau să l trimit pe puștiul să mi ia „neşte" țigări...

DECEBAL *(prost crescut)*. Da ce, sunt sluga ta ?... Du te și singur... *(SPIRACHE se supără anonim că nu poate citi în liniște și treptat, numai pentru el, începe să zică : ț-ț-ț-ț-ț-ț...)*

TRAIAN. Mă !... Acu te fac de urli până deseară... *(îi arată palma)*.

DECEBAL. Uite, mamă, Traian iară vrea să mă bată...

SPIRACHE *(cu blândețe)* Lasă l în pace, Traiane. Tu ești mai mare...

TRAIAN. Nu vezi ce obraznic e ?

GENA. Ei și ?... Spune-i tatii... Tu n'ai dreptul să-l bați...

TRAIAN. Te rog să nu te amesteci în istorie... Când Traian îl bătea pe Decebal... nu îndrăsnea să se amestece în ciorbă nici un popor de prin prejur...

DECEBAL *(oftează)* Ah ! Doamne ! Dece nu m'a botezat tata mare pe mine Atila, să i arăt eu lui... *(strânge pumnii)*.

GENA *(deschizând cutia de tablă fostă SUCHARD CACAO în care ține cafeaua)* Mamă, nu mai e cafea decât pentru 2 cești...

DACIA. Spirache, tu bei cafea? *(fără să aștepte răspunsul)* Să nu ți facă rău la inimă...

SPIRACHE. *(în jurnal)* Dacă faceți, beau...

MIZA. Beau și eu una, mamă! Nu știu de unde îmi vine un miros de ceapă *(se strâmbă afectată a greață)*

TRAIAN. Cafeaua ei o beau eu, fiindcă „Mandea" a mâncat ceapa de unde îi vine mirosul prințesei...

DACIA. *(CHIRACHIȚEI)* Mamă, mai bei și d ta una? Ai băut 5 azi!...

CHIRIACHIȚA. Cum să nu beau? Mai e vorbă? Beau și *15*, că sunt supărată.

DACIA. Geno! Fă atunci una pentru mama și cealaltă pentru ei *(arată pe MIZA și TRAIAN)*

GENA. A zis tata că vrea să bea și dumnealui...

CHIRIACHIȚA. Dumnealui să rabde... Cine vrea să bea cafea, să cumpere. Asta e din litra cumpărată alaltăeri, din pensia mea.

SPIRACHE. *(strâns in el și în jurnal)* Nu e nimic, mamă soacră, eu nu țin să beau cafea... bea-o d-ta pe toată...

CHIRIACHIȚA. *(care nu așteaptă decât momentul să se certe cu ginerele)* Da ce sunt spartă să beau o găleată de cafea? Te rog, să nu mă iei pe mine peste picior, că pe urmă știi... *(privindu-l să-l despice)* sunt cam nărăvașă...

DECEBAL. *(fără să-și dea seama)* Dă cu stângul dindărăt! *(DACIA imediat îi lipește o palmă. DECEBAL rămâne o clipă uimit cu mâinile înțepenite pe firele de lână, apoi începe să plângă)* Ce dai în mine degeaba? *(plânge crescendo)*

SPIRACHE. *(lasă jurnalul, cu milă)* De ce dai dragă, în el?

DACIA. (*tranşant şi apăsat*) Fiindcă e obraznic cu mama şi te rog să nu te amesteci în educaţia copiilor... Vezi ţi de politica ta acolo.

CHIRIACHIŢA. Foarte bine i-a făcut că l a plesnit... Să nu mai fie obraznic cu persoanele în vârstă.

DECEBAL. D ta ce te amesteci contra mea?... Ce, eşti mama mea?... (*imediat MIZA îi dă o palmă. El urlă mai tare*).

SPIRACHE. Ţţ! Acu tu ce mai dai în el? Ţţ! Ţţ! Ţţ!...

MIZA. Nu vezi cum vorbeşte cu mama mare?

CHIRIACHIŢA. Aşa-i trebue...

DECEBAL. (*MIZEI*) Ce dai în mine, fă, Sarmisăgetato?

TRAIAN. (*îi dă o palmă „din vânt"*) Făxina! (*DECEBAL urlă mai tare*).

SPIRACHE. (*niţel enervat şi cu un ton care nu e al lui*) Lăsa ţi l în pace, Traiane, pentru Dumnezeu... N'a făcut copilul nimic...

CHIRIACHIŢA. Copilul obraznic trebue plesnit peste gură de o sută de ori pe zi...

DECEBAL. (*plângând*) Bine zice tata că eşti pupăză bătrână, fiindcă eşti mai cu moţ ca toţi (*indignat, însuş SPIRACHE se ridică şi-i dă o palmă la spate. DECEBAL începe să urle ca din gură de şarpe*)

CHIRIACHIŢA. (*se ridică*) Ce dai, domnule, în copil? (*il stâşie cu ochii*) Ce crezi că dacă l ai făcut odată, acum ai dreptul să l omori? (*Ia de mână pe DECEBAL care văzându-se protejat, încetează să urle, mulţumindu se numai să suspine*) Vin la maica mare, puiul mamii... (*il mângâie*) Taci cu maica mare... Te a lovit rău?

DECEBAL. (*minte*) Da...

CHIRIACHIŢA. Unde, puiul mamii?

DECEBAL. Colea (*arată popoul*)

CHIRIACHIŢA. Tot în cap îi dai! O să-l zăpăceşti în bătae... (*GENA vine dela bufet cu cafelele pe tăviţă, vrea să lase una în dreptul lui TRAIAN*) Dă le încoace pe amândouă că sunt enervată... (*i le serveşte*) Mai bine i-ai cumpăra o bicicletă că i ai făgăduit că i iei, dacă trece clasa...

SPIRACHE. Intâiu c'a rămas repetent... şi-al doilea, cu ce să-i iau? Leafa de-abia ne-ajunge să ne ţinem zilele...

CHIRIACHIŢA. Dacă ştiai că n'ai cu ce să-ţi ţii casa, nu trebuia să te'nsori a doua oară... şi să faci nouă copii afară de dumneaiei (*arată pe Gena*) pe care în căsătoria dintâiu n'ai nimerit s'o faci... (*un timp, statistic*) Zece copii!... Ca iepuroaicele... Mai mare ruşinea, zău...

SPIRACHE. Dacă-aşa a vrut Dumnezeu?!...

CHIRIACHIŢA. Ei aşi!... A vrut Dumnezeu?! Dumnezeu zice să faci copii, dar nu spune câţi. Asta rămâne la filotimia omului... Noroc, Doamne iartă mă, că din zece, nu ţi mai trăesc decât ăştia patru... Altminteri, nu ştiu ce te făceai...

TRAIAN. Deschideam pension particular...

SPIRACHE. Face omul ce poate, după împrejurări... De dimineaţă până seara, nu muncesc decât pentru ei...

CHIRIACHIŢA. Munceşti, dar munceşti încet... De aia ai rămas la coadă.

SPIRACHE. Pe ceilalţi îi avansează prefectul... Eu avansez singur...

CHIRIACHIŢA. Fă şi tu politică! Nu sta ca proasta în oştire... Văz că jurnalele le toceşti de nu mai poate omul să facă nimic cu ele...

SPIRACHE. (*sincer*) N'am încredere în nici un partid.

CHIRIACHIŢA. Dar în cine ai încredere?

SPIRACHE. In Dumnezeu...

CHIRIACHIŢA. In nădejdea lui Dumnezeu, băete, poţi s'aştepţi tu mult şi bine. Mai bine înscrie te la averescani.

SPIRACHE. Nu e firea mea să fac politică... Prea aş face dreptate multă dac'aş avea putere... şi aş muri asasinat... Aşacă, n'am nici o nădejde dela nimeni...

CHIRIACHIŢA. Ţi am mai spus eu... Singura nădejde e tot frate tău Tache... dacă nu cumva o avea şi ăla de gând să trăiască o sută de ani. (*la auzul numelui lui TACHE, toată familia devine atentă*).

MIZA. Pe cum a pornit o, cred că trece suta...

DACIA. Acuma câţi are exact, Spirache?

SPIRACHE. Păi dacă eu am patruzeci şi ceva şi el e mai mare cu douăzeci şi vre-o câţiva decât mine, înseamnă că are exact şaptezeci şi ceva de ani în cap... Cam p'aci...

CHIRIACHIŢA. Şi milioane tot cam pe-atâtea... Se vede că de când era în faşă a strâns în fiecare an câte unul...

SPIRACHE. (*modest*) Atâtea n'are... Dar pe jumătate şi poate şi mai bine, ca să nu exagerez, o să ne rămâie...

DACIA. Ah! Când mă gândesc c'o să moştenim într'o zi atâta avere, îmi vine ameţeală...

CHIRIACHIŢA. De! numai să v'o lase vouă...

SPIRACHE. Păi n'are cui s'o lase... Singurul lui moştenitor eu sunt, ca frate al lui şi de tată şi de mamă...

DACIA. Numai să nu facă testament în favoarea altuia...

SPIRACHE. N'are cui să i facă... Fiţi liniştiţi... Nouă o să ne rămâie... Vouă adică, că eu, ori cu bani, ori fără bani... tot gazeta aia o s'o citesc...

CHIRIACHIŢA. Te-ai interesat la Tribunal dacă nu cumva...

SPIRACHE. (*îi taie vorba*) Nu.... nu... nu... Până acum trei zile când a plecat la Ierusalim... mi a spus el, cu gura lui, că n'a făcut testament... (*un timp*) Azi noapte trebuie să se fi îmbarcat la Constanţa, pentru Constantinopole...

CHIRIACHIŢA. Dar ce gust fistichiu să se ducă la Ierusalim?

SPIRACHE. Vrea să se facă hagiu... era o veche dorinţă a lui...

CHIRIACHIŢA. Mai bine vă dedea vouă banii ăştia pe care o să-i cheltuiască de pomană... (*cu ochii în tavan*) Eh! Da, poate, tot răul e spre bine!... O avea Dumnezeu milă şi de voi şi l'o lua vre-un curent pe vapor. Marea, de, e umedă că e de apă şi trage din toate părţile că e deschisă, vraişte....

DACIA. Ţi-ai găsit! Cumnatul Tache să răcească... Se păzeşte de răceală de e şi enervant, parol...

MIZA. Dece cobeşti, mamă? Parcă numai de răceală e vorba? Pe vapor se pot întâmpla multe... (***pe stradă începe să se audă o flaşnetă care cântă „TITANIC-VALS". Treptat ce cântecul se aude mai distinct, toţi ascultă şi TRAIAN începe să fredoneze***).

D-l V. Valentineanu, în rolul Petre Dina

CHIRIACHIȚA. Ce cântec e ăsta, Traiane, că parcă-l știu și eu?
TRAIAN. Titanic Vals... *(cântă puțin cu vorbe)* „Pe o mare gentilă, pe-un blestemat ocean, se vede la o milă, un pachebot titan *(bis)*... Căpitanu Robertu, și cu matrozii sare...
DACIA. Ahă! Valsul ăsta e de pe vremea când s'a ciocnit Titanicul cu ghețarii și s'a scufundat în ocean... *(pe gânduri)* Ala zic și eu naufragiu!
MIZA. Splendidă catastrofă!
CHIRIACHIȚA. Ia deschide fereastra nițel, Traiane, să l auzim mai bine... *(**TRAIAN** deschide. Flașneta tocmai trece prin dreptul casei. Melodia culminează, apoi treptat se stinge. Toți urmăresc valsul până se pierde)* Ascultă, maică, pe Marea Neagră sunt ghețari?
GENA. De ce, mamă mare?
CHIRIACHIȚA. Eh! Mă gândesc și eu, ca omul cu prevedere!...
TRAIAN. M'am uitat la toate barometrele din oraș... Și la ăl de la gimnaziu și la ăl dela Farmacie și la ăl dela grădina publică...
DACIA. Ei?
TRAIAN. Toate arată furtună... Vânturi mari dinspre Sud...
CHIRIACHIȚA. Crivățul! Asta e ăl care bate totdeauna dela Sud...
SPIRACHE *(care înfundat în jurnal a ascultat totuș cu multă jenă conversația)*. Doamne ferește!... *(se'nchină)*.
CHIRIACHIȚA... De timp frumos! *(face și ea o cruce și mai mare și mai cucernică)*.
SPIRACHE *(se ridică, își împăturește jurnalul și vrea să și ia din cuierul în formă de coarne de bou ardelenesc, pălăria. E o pălărie deteriorată de intemperii, cu panglica roasă cu bordurile pleoștite)*.
DACIA. Unde te duci?
SPIRACHE. Mă duc puțin până la prefectură... Am uitat să încui ceva în birou...
DACIA *(către familie)* Minte! Se duce să citească jurnalul în grădina publică... Ce, nu știu eu?

CHIRIACHIȚA *(măsurându l, în timp ce el își pune pălăria).* Cum dracu îți mai vine să umbli cu pleașca aia în cap ?

DACIA. De trei luni de zile îi spun să și ia o pălărie nouă... și nu vrea... Cap gros.

TRAIAN. E bună pentru iarnă, tată... s'o dai la'mblănit.

MIZA. Zău, tată, ai putea să ți iei o pălărie ca lumea... Gândește-te și la noi ? Suntem fete mari !... Ce zice lumea când te vede cu treanța aia în cap...

SPIRACHE. O pălărie nouă, costă două trei sute de lei...

CHIRIACHIȚA *(care aprinde o țigară)* Lasă te de tutun și fă economie...

SPIRACHE. Dacă vă e rușine cu mine... o să umblu cu capul gol... Tot e cald afară...

CHIRIACHIȚA. Ai și mutră să faci pe englezul...

GENA *(lângă el)* Dă mi să ți o scutur puțin, tată...

SPIRACHE *(cu o privire plină de iubire pentru ea)* Lasă, tată, că nu m'alege nimeni... La revedere... *(iese).*

SCENA II.

ACEIAȘI fără SPIRACHE

DACIA *(strângând ultimul căpețel de lână pe bobin)* Așaa ! Bine c'a plecat că ne ținea de vorbă pe toți și mie îmi crapă inima de treabă. Vreau să'ncep „jerseul" ăsta.

TRAIAN. Fă l mai larg ca să-l poată purta amândouă...

MIZA. Mama mi l a promis mie... Ce te amestecí tu ?

TRAIAN. Ție ți a mai făcut unul luna trecută. Acum e rândul Genei...

GENA. Mie nu-mi trebuie, că eu nu ies în oraș și dacă mi o trebui îl iau pe al ei cel vechiu.

MIZA. Ia nu mai face pe martira, știi ?... Vrei să pozezi mereu în copil vitreg...

GENA. Dacă sunt... *(ia ceștile și le duce la bufet de le pune bine).*

CHIRIACHIȚA. Mi a eșit ! *(explozie de bucurie).* Bucurați vă... Mi a ieșit pasența...

DACIA *(a terminat. Se întoarce pe scaun și privește în cărți).* Despre ce ai dat, mamă ? *(DECEBAL trece pe canapea lângă CHIRIACHIȚA, MIZA vine și ea în spatele lui DECEBAL. Stau roi deasupra cărților. GENA robotește la bufet).*

CHIRIACHIȚA. Despre cumnată tău, Tache... In legătură cu drumul lui pe apă... Ne așteaptă o veste pe drum de seară, cu dar de bani în casă și bucurie mare dela drumul ăsta.. *(privind cărțile cu afecțiune).* Ce e cu Tache, nu i d'a bună !

DECEBAL. Când o muri unchiul Tache, eu îmi cumpăr din moștenirea mea o bicicletă cu frână pe patru roți.

TRAIAN. Și eu mă las de foot ball și m'apuc de ceva serios : de curse de cai...

CHIRIACHIȚA. Te faci birjar ?

TRAIAN. Nu ! Mă fac Marghiloman !... Imi las favoriți și mi cumpăr o herghelie de armăsari pur sânge.

DACIA *(pe gânduri).* Voi glumiți, dar eu mă gândesc serios... Ce o să ne facem când ne-om pomeni dintr'o dată cu atâția bani ?

DECEBAL. Intâi îi numărăm...

CHIRIACHIȚA. Lui bărbatu tău îi cumperi o pălărie nouă și isprăvești cu el. Pe urmă, vă mutați din cotineața asta. Vă faceți o casă ca lumea...

MIZA. O vilă.

TRAIAN. Ca să ți faci vilă trebue să faci mai întâi șosea ca să poți avea vilă la Șosea...

DACIA. Ce-ar fi de vise rele să ne mutăm la București ! ? *(rămâne cu gândul aninat de o Cale a Victoriei imaginară).*

CHIRIACHIȚA. Sigur. Ca să nu vă cunoască nimenea... Interesul e ca să rămâneți aici, ca să crape tot târgul de necaz... Să i stropiți pe toți din mașină.

MIZA. Ce marcă vrei să ne luăm, mamă ?

CHIRIACHIȚA. Nu, nu... întâiu să terminați cu casele și pe urmă să vă gândiți la automobil... Eu zic că să le faceți cu două rânduri. Sus să stați voi și jos faceți prăvălii de închiriat...

GENA. Să nu fie un pic de grădină ? N'o să vrea tata. Visul lui a fost să aibă o casă cu grădiniță de flori în față. cu stupi de albine și cu coteț de porumbei...

CHIRIACHIȚA. Parcă îl întreabă cineva pe tat'to...

GENA. Trebuie să l întrebe că el e moștenitorul...

CHIRIACHIȚA. Moștenitorii o să fim noi, că el nu contează... Așa să faci, mamă, cum îți spun eu... cu două rânduri... ascultă mă pe mine că sunt femee cu experiență, nu te lua după capul lui bărbat'o, că i fâlfâie porumbeii înăuntru, nu vezi ?

DACIA. Las'că vedem noi, mamă ! *(un timp de reverie)* Ah ! De m'aș vedea odată singură, să am dormitorul meu de nuc, să nu l mai văd noaptea în cămașe cu râuri și să nu l mai aud sforăind...

MIZA. Și eu îmi fac dormitor singură... și-alături, o odaie maaare de baie.

CHIRIACHIȚA. Ce să faci cu ea ?

MIZA. Să-l culc pe Pussy acolo.

CHIRIACHIȚA. Cine e ăla ?

MIZA. Cățelul pe care o să mi l cumpăr... Pussy mic și dulce... *(deodată i se face rău. Amețește și își duce mâna la frunte)* Au ! Gena ! *(Gena e cea dintâi care vine la ea).*

DACIA. *(Se scoală)* Ce e mamă, ce ai ? Te-ai îngălbenit... *(o așează pe scaunul ei).*

MIZA. *(Se forțează să fie calmă).* Nimic... Mi a venit puțină amețeală...

CHIRIACHIȚA. Unde a stat mereu buchinită cu capul în jos...

DACIA. Eiași !... De câtva timp ai mereu amețeli... De ce nu te arăți tu la un doctor ? *(o privește îngrijată).*

MIZA. *(Se ridică)* O să mă arăt... O să mi treacă... *(trece în stânga).*

DACIA. Unde te duci ?

MIZA. Să mă'mbrac... Trebuie să ies în oraș... *(iese palidă pe ușa din stânga).*

SCENA III.

CEI DINAINTE afară de MIZA

DACIA. Are ea ceva dela un timp încoace... E nervoasă, distrată... Ne ascunde ceva... Astăzi mai ales, ai văzut o în ce hal a fost ? Toată ziua a trăznit și a bufnit... și tot cu ochii pe ceas...

CHIRIACHIȚA. Mai mult a stat cu ochii pe unghii... le a pilit și le a răspilit de parcă le a avut de un stânjen.

TRAIAN. Se uita la ceasul dela mână, mamă mare... Pui prin soare pe armăsarii mei c'are un rendez-vous... și cam bănuesc eu cu cine... Cu monoclatul ăla de Gigi...

GENA. Nu e adevărat... Se duce la ceai la Angela Stroescu.. E invitată de săptămâna trecută...

CHIRIACHIȚA. Ce modă a mai ieșit și cu ceaiurile astea, ziua în nămiaza mare !... Pe vremea noastră ceaiul îl bea omul când era bolnav și numai seara înainte de culcare... Inainte era doctorie și acum...

TRAIAN. E șmecherie.

CHIRIACHIȚA. Apăi tu judeci toată lumea după tine...

DACIA. Cine ascultă în gura lui ?... Mergi, mamă, până peste drum la Simioneștile să 'ncercăm „jerseul ?..."

CHIRIACHIȚA. Eu zic să iau și „documentele" că poate învârtim ceva... *(ia cărțile pe care le bagă în geanta care se află agățată pe capul scaunului).* Simioneștile astea sunt niște cartoforese de mi e și silă de ele...

DACIA. Voi stați acasă ?...

TRAIAN. Da ce sunt eu, cratiță ?... Am treabă în oraș...

DACIA. Atunci tu stai acasă, Geno, nu ?

GENA. Da, mamă...

DACIA. Ai grijă tu de ăsta micu să-și facă lecțiile, că deseară îl ascult și dacă nu știe, îl omor... Dar să nu-i mai faci tu problemele... să-l lași să și le facă singur... La revedere... *(din prag).* Și dacă vezi că întârziem, pune masa și fă focul la bucătărie ca să fie tocana caldă...

CHIRIACHIȚA. Să nu uiți să tai ceapa mărunt, mărunt...

GENA. Nu... nu... *(cele două ies).*

SCENA IV.

GENA — TRAIAN — DECEBAL apoi MIZA

TRAIAN *(se plantează în fața oglinzii la cuierul din dreapta în fund).* Ia arde-mi tu neşte pudră „alafonfé".

GENA. Hai dincolo că am acolo de toate... și pudră și perie și colonie... Trebuie să te scutur pe haine, să nu pleci așa prin târg... Hai!... *(ies amândoi. DECEBAL rămâne singur, se duce tiptil și fură mucurile de țigări din scrumieră. In momentul când s'o șteargă, intră MIZA în ținută de stradă. DECEBAL rămâne cu mucurile în mână).*

MIZA. Să știi că dacă te mai ții de mine pe stradă te spui mamei că fumezi... *(reintră GENA și TRAIAN)* Secătură!

TRAIAN *(din prag).* Aoleu! Uite că uitam. Poți să mă atingi cu doi polidori?

GENA. Nu mai am decât treizeci și cinci de lei...

TRAIAN. Ie buni și ăia... *(GENA îi dă din buzunarul șorțului)* „Abulé" *(întinde mâna).*

MIZA. Eu mă duc... La revedere...

TRAIAN. *(privind-o).* Ce te legeni așa când umbli? Crezi că ești mai nobilă în felul ăsta?...

MIZA. *(ieşind îi aruncă o privire plină de dispreț)* Idiotule...

TRAIAN. Avem plăcerea să ieșim împreună, soru meo!

MIZA *(tresare).* Ia te rog, știi! Cu mine pe stradă n'ai să mergi.

TRAIAN. Nici nu țiu... Fără să vreau am să te acompaniez până la poartă *(invitând o să iasă cu un gest ironic de politeță)* Poftiți vă rog... Alteță... *(pronunță prost)* „Apré vu lé déluj"... Teșek... *(acelaş joc)* „Sil vu plé"... „Alé... pasé... șarjé... marș..." *(MIZA ese furioasă)* GENO... deseară dacă nu vin la masă, să nu m'așteptați... *(un timp, își aşează cravata în oglindă)* Și nu uita să mi pui cheia la locul știut... Salve... *(iese)*

SCENA V.

DECEBAL — GENA apoi DINU

DECEBAL *(profită de ocazie și pune la loc mucurile în scrumieră).*

GENA. Hai să ne facem lecțiile că pe urmă am treabă... *(se instalează amândoi la masă)* Ce-ai mâine?

DECEBAL. Mâine?... Am... am... ..am ora'ntâi cantul, ora doua gimnastica, ora treia caligrafia și după prânz, am desenul și... și...

GENA. Și mai ce?

DECEBAL. Și purtarea...

GENA. Bun! Dar poimâine ce ai?

DECEBAL. Poimâine n'am nimic că e Duminică.

GENA. Atunci să ne facem lecţiile pentru Luni... Ce v'a dat la aritmetică?...

DECEBAL. Ne-a dat tot problemele alea pe care le am mai avut...

GENA. Le-ai scris?

DECEBAL. Da.

GENA. Ia dă caetul încoace să vedem... *(DECEBAL îi dă un caet)* unde sunt scrise?

DECEBAL. Pe caetul celălalt că ăsta e nou. Ieri mi l'am cumpărat.

GENA. Şi cel vechi unde e?

DECEBAL. L'am uitat la şcoală... *(se aude o bătaie sfioasă în uşă).*

GENA. Cine e? *(se duce de deschide)* A!... Domnu Dinu! *(se emoţionează).*

DINU. Sărut mâna. Vă deranjez?

GENA. Deloc... Poftiţi, Domnule Dinu... *(Cu un gest de cochetărie modestă îşi scoate şorţul şi l ascunde repede sub sulul canapelei).*

DINU *(stingherit nu poate ascunde că tot ce spune e minciună şi că adevăratul scop al vizitei sale, e MIZA).* Am venit să spui numai două vorbe lui Traian şi plec...

GENA. Traian a plecat în oraş...

DINU. De mult? Poate îl pot ajunge...

GENA. Imposibil... A plecat de un ceas...

DECEBAL. Aăăăăă! Auzi că de un ceas! Nici de zece minute n'a plecat.

DINU. Nu v'a spus unde se duce?

GENA. Nu...

DINU. Atunci, n'aş vrea să vă deranjez... *(gest spre masa cu cărţi).*

GENA. Nu ne deranjezi de loc... Tocmai terminasem să ne facem lecţiile. *(DECEBAL e radios)* Cred că Traian se 'n toarce dintr'un moment în altul...

DECEBAL. Minte! A spus că nici nu vine la masă...

GENA. N'ai auzit tu bine... Trebue să vie... Ia loc, d le Dinu...

DINU. Mulţumesc... *(se aşează).*

GENA. Iţi dau voie să te duci la joacă... Un ceas...

DECEBAL. Şi lecţiile când mi le fac? Am ora'ntâi aritmetica, ora doua istoria, ora treia geografia şi după masă am gramatica şi intuiţia...

GENA. Lasă, lasă... nu mai fi aşa de silitor să ţi faci lecţiile de azi pentru Luni... Pentru azi ai învăţat destul... Haiti!.. Sbughi o... *(DECEBAL ese)*

SCENA VI.

GENA — DINU

(un timp de jenă)

DINU. *(S'a frământat mult până să puie intrebarea)* D na Necşulescu este acasă?

GENA. Mama? Nu... S'a dus cu mama mare la vizită... Sunt singură acasă.

DINU *(decepţionat).* Nici d şoara Miza nu e acasă?

GENA. Dacă sunt numai eu singură, fireşte...

DINU *(fără să-şi dea seama că fiecare intrebare a lui e o strângere de inimă pentru GENA)* A ieşit probabil în oraş?..

GENA. E invitată la un ceai la Angela Stroescu.

DINU *(repede)* Nu se poate...

GENA. Poftim?

DINU *(căutând să nu se dea de gol)* Pe d şoara Stroescu am întâlnit o adineauri când veneam încoace... Am vorbit chiar cu dânsa... Se ducea la ceai la d şoara Bageru...

GENA. Poate că n'am înţeles eu bine...

DINU. De sigur... *(tăcere stânjenită. Fără să vrea DINU pune ochii pe tabloul care e pe cnevalet).*

GENA. Te uiţi la smângălelile mele?

DINU. Nu... *(tresare)*. Adică... vreau să spun că nu sunt smângăleli deloc... Faceţi din ce în ce mai multe progrese... *(abia acum priveşte pânza)*. Da... da... reale progrese... Păcat că nu vă ocupaţi serios de pictură...

GENA. Dar mă ocup serios...

DINU. E adevărat. Cu cât mă uit mai atent cu atât îmi dau seama că aveţi dreptate să vă ocupaţi serios de pictură. *(GENA îl priveşte şi şi dă seama de sbaterea lui pentru a fi amabil şi a vorbi de lucruri care nu l interesează)*. Când va fi terminat tabloul ăsta, o să fie o minune... O adevărată operă de artă... *(închide un ochiu şi l priveşte în expert)*. Nu mai aveţi mult de lucru la el, nu?

GENA. Mai am numai să l iscălesc...

DINU *(din gafă în gafă)* Daa!... Adevărat!... Adevărat!... Aveam impresia că nu e terminat la ochi... Nu ştiu, e de sigur un efect de lumină, dar de aici de unde stau eu, nu se vede decât un ochiu...

GENA. Nici nu e nevoie de mai mult... E portretul unui infirm... E un cerşetor chior...

DINU *(ca să scape)* Am observat că aveţi predilecţie pentru... *(se opreşte pe marginea gafei)*.

GENA *(l a priceput)*... pentru infirmi, da... E şi natural. Sunt fraţii mei de suferinţă...

DINU. Exageraţi!...

GENA. Exagerez? De ce? Ce vrei să spui? *(îl vede cât e de departe de discuţie... I ar veni să plângă şi să l sfâşie sărutându l)*.

DINU. Vreau să spun că...

GENA. Că vorbeşti cu mine şi te gândeşti cu totul la altceva... sau... la altcineva...

DINU. Nu... nu mă gândesc la nimic... Mi am adus aminte numai că am o întâlnire de afaceri în oraş, la şapte punct... şi acum e şapte trecute, aşa că...

GENA *(cu subînţeles)* Aşacă... nu-l mai aştepţi pe Traian...

DINU. Imi pare rău, dar mi-e imposibil... Vă rog să fiţi bună şi să i spuneţi... că l am căutat şi nu l am găsit... *(e foarte încurcat)*. Sărut mâinile, duduie Geno...

GENA *(cum de'şi mai ţine plânsul?)*. La revedere, d-le Dinu... Imi pare rău că trebuie să pleci... *(îl conduce până spre eşire. In momentul când Dinu vrea să iasă, apare MIZA în prag. TABLOU)*.

SCENA VII.

GENA — MIZA — DINU

MIZA *(e deprimată. Are ochii în panică... GENA o priveşte cu atenţie şi îngrijorare)*. A!... Tocmai la d ta mă gândeam...

DINU *(uluit)*. La mine?...

MIZA Da... la d ta... îmi pare bine că te găsesc aici... Dar mi se pare că tocmai vreai să pleci?...

DINU. Eu? Nuuu...

MIZA *(coborînd)*. Dacă ai treabă, nu vreau să te reţin...

DINU. Se poate? N'am nici o treabă... Venisem numai să l văd pe Traian...

MIZA. Ia loc te rog şi iartă mă un moment. *(Ese stânga. Foarte stânjenit DINU se aşează. Observă pe GENA care nu'şi poate ascunde o tristeţă mare. Vrea să-i spună ceva, se căsneşte, dar nu găseşte cuvântul potrivit. E o scenă mută care durează penibil câteva clipe)*.

DINU *(găseşte scăparea în tabloul pe care începe să-l privească)*. E foarte frumos, într'adevăr... *(fără să i răspundă GENA ese ca să nu isbucnească în plâns în faţa lui. Imediat reintră MIZA care şi-a scos pălăria)*.

MIZA. Te a lăsat singur?

DINU. O! Nu face nimic!...

MIZA. Imi pare bine că s'a simţit să ne lase singuri. Voiam să ţi vorbesc între patru ochi.

SCENA VIII.

DINU — MIZA.

(Câteva clipe de tăcere reglementare unei di-cuțiuni care e anunță serioasă. MIZA parcă își face un plan mintal la care n'a avut timp să se gândească în deajuns. DINU așteaptă, încordat, bun, gata, să consimtă orice, numai să poată fi mai mult lângă ea).

MIZA. Dinule, sunt hotărîtă să ți vorbesc deschis... Să-ți vorbesc eu întâi... Pentru asta am nevoie de sinceritate... și de curaj... Sinceritate din partea ta, curaj din partea mea...

DINU. Te asigur, duduc Miza, că în ceeace mă privește...

MIZA. Știu... Deaceea *(a găsit cum să înceapă)* te rog să mi răspunzi sincer pentruce ai venit azi la noi?

DINU. Ca să l văd pe Traian...

MIZA. Numai pentru asta?... A fost vorba să fii sincer.

DINU. Mărturisesc că mai am și alt motiv.

MIZA. Care? *(scena de aci încolo se va petrece repede de tot).*

DINU. ??...

MIZA. Vrei să-ți spui eu?...

DINU. *(agățat de gura ei).* Da...

MIZA. Ei bine, ai venit ca să mă vezi pe mine... așa cum cauți să mă vezi în fiecare zi... de un an, decât am impresia că nu ți sunt indiferentă... Traian e un pretext... Pe Traian îl iubești fiindcă e fratele meu, nu?

DINU. *(va prinde din ce în ce curaj)* Da...

MIZA. Și strada noastră ți se pare cea mai frumoasă din oraș, și treci de o sută de ori pe ea... fiindcă pe strada asta este casa unde stau eu... așa este?

DINU. Da... da...

MIZA. Și casa noastră așa dărăpănată cum e... ți se pare un palat, fiindcă între zidurile ei locuesc eu, nu?

DINU. Da... Da... Da...

MIZA. Și eu sunt fata cea mai frumoasă din lume, cea mai deșteaptă de pe pământ, cea mai aleasă, cea mai perfectă fiindcă...

DINU Da... Da... Da... Da...

MIZA. Fiindcă ce?... N'am spus nimic...

DINU. Fiindcă te iubesc, iată, fiindcă te iubesc... *(exaltat)* De un an și jumătate, sufletul meu prins în mrejele iubirii...

MIZA. *(i o tae)* Știu, Dinule!... Știu tot! Știu și chestia cu mrejele, știu și chestia cu suferința, cu nopțile albe, cu gândurile negre, înțeleg că mă iubești, înțeleg că tot ceeace faci de un an de zile este numai în legătură cu mine și pentru mine... înțeleg tot, afară de un singur lucru...

DINU. Care?

MIZA. Pentruce niciodată nu mi ai spus nimic?... Pentruce de atâta timp te mulțumești să mă privești și taci?...

DINU. Pentrucă n'am îndrăsnit să... n'am avut cuvinte să...

MIZA. In viață trebue să îndrăsnești totdeauna și mai ales să ai totdeauna cuvinte... Ești un om în toată firea și eu nu mai sunt un copil...

DINU. Ești o zână!... *(o contemplă ca atare).*

MIZA. Da, Dinule...! Dar o zână care împlinește 20 de ani și n'are poftă să rămâie zână nemăritată, fiindcă Făt Frumos e timid și nu 'ndrăsnește să i ceară mâna...

DINU. Cum, adică... D-ta consimți să... Doamne!... Duduc Mizo! Mărturisesc că la fericirea asta nu m'aș fi așteptat... Nici odată n'aș fi sperat să ajung atât de repede clipa asta mare, unică, solemnă *(zăpăcit)* și nici măcar nu sunt îmbrăcat pentru așa ceva...

MIZA. Nu e nimic... Astăseară chiar, după masă, la nouă, te îmbraci în costum de ceremonie și te prezinți părinților mei ca să le ceri oficial mâna mea... Eu, ți o acord de pe acum... *(îi întinde mâna, DINU se prăbușește pe ea și-o sărută)*

DINU. Duduc Miza... Duduc Miza... Duduc Miza... *(îi acoperă mâinile de sărutări)* Mulțumesc... Mulțumesc...

MIZA. Ai putea să'ncepi să mă tutuești...

DINU. Nu pot... e prea mult... toate dintr'odată... pe neaștep tate... Nu pot...

MIZA. Trebue să te obișnuești (*c'o privire de foc*) Sper că n'ai să mi zici „dumneavoastră" și în noaptea nunții...

DINU. Nu... nu... în noaptea nunții am să te tutuesc... am să ți zic „dumneata" (*îi sărută mâinele iarăși*) D-ta... D ta... D ta...

MIZA. (*îndepărtându l*) Acum... scumpul meu logodnic... du te la bărbier ca să te faci gigea pentru deseară... Am și eu nevoe să stau o clipă liniștită, după atâtea emoții... Ce vrei? Nu e prea ușor pentru o femee... să vorbească ea cea-dintâi....

DINU. Dacă n'ai fi vorbit... cine știe... dragostea mea ar fi ră mas poate o taină... pentru totdeauna...

MIZA. (*alintându-l*) Mutuligă!...

DINU. Și dacă ai ști totuș cât de mult am vorbit singur!...

MIZA. (*lângă el*) Hai... sărută mă și pleacă... (*se răsucește vrej sub buzele lui până ce DINU o ia în brațe și-o sărută pe gură. In acest moment intră GENA care, împietrită, se o-prește lângă ușă*).

DINU. (*se desprinde brusc să plece. Ieșind*). Pe deseară... pe deseară...

SCENA IX.

GENA — MIZA

MIZA. Știi că nu sărută rău deloc, blegul ăsta?... Foc pe sub cenușă... (*un timp GENA nu poate face nici o mișcare, nu poate scoate nici un sunet*) Nenorocitul!

GENA. Fericitul, vrei să zici... (*MIZA se așează pe banchetă*).

MIZA. Ba nu, nenorocitul...

GENA. De ce? (*rămâne toată scena în picioare*)

MIZA. (*simplu*) Il iau de bărbat!

GENA (*palidă, parcă se clatină*). Glumești...

MIZA. Deloc. Astă seară mă va cere oficial, în căsătorie... (*toată scena se petrece pe două tonuri: unul degajat, impertinent, al MIZEI celălalt închis, muncit, dezolat, al GENEI*).

GENA. Cum ? Adevărat ? Vrei să te măriți cu Dinu ?

MIZA. Sunt silită...

GENA. Cine te poate sili să te măriți cu un om pe care nu l iubești, pe care până azi nu-l puteai suferi ?

MIZA. Cine ? Soarta !...

GENA. Dar ce ți s'a întâmplat ? Ce ți a făcut „ție" soarta ?

MIZA. Nimic grav... Nici măcar important : Trebue să mă mă rit... repede de tot... până nu e prea târziu... Acum ai înțeles?

GENA (*consternată*). Doamne !.. Ai înebunit ?

MIZA. Te'nșeli! De-abia acuma mi-am venit în minți...

GENA. Tu ? Ai făcut tu asta ? Ai putut tu să faci asta ?

MIZA. Dacă l iubeam!... (*își privește unghiile cașicum în luciul lor ar vedea imaginea celui iubit*).

GENA. Și nenorocirea ți s'a întâmplat de mult ?

MIZA. Cu oarecare aproximație, sper că peste șase luni să vă tratez cu un nepot... Ce fericire o să fie în familie !

GENA. Nu se poate... îți bați joc de mine...

MIZA. Vorbesc foarte serios...

GENA. (*ca și cum ar deslega brusc un joc de cuvinte încrucișate*). De aia nu mai scoți tu centura de pe tine... de aia te pă zești atâta... amețelile...! Și el... omul acela... tatăl copi lului, știe ?... I ai spus ?

MIZA. Te cred.

GENA. Și ce zice ? Ce măsuri înțelege să ia ?

MIZA. Și a cerut mutarea din garnizoană...

GENA. Aa! E ofițer ?!

MIZA. Mai rău! E locotenent... Adineauri am fost la el... de-acolo viu... vream să i cer o explicație... să decidem în-tr'un fel...

GENA. Și ?...

MIZA. In locul lui, am găsit o scrisoare... Azi dimineață a plecat... Nu mai era acasă decât ordonanța... cu calul și bagajele...

GENA. Bine, dar e obligat să se căsătorească imediat cu tine...

MIZA. E obligat ? De cine ?

GENA. De conștiința lui de om...

MIZA. N'are...

GENA. Atunci trebue să l oblige superiorii lui... Colonelul, comandantul regimentului...

MIZA. E tat's'o !...

GENA. Cum ? Gigi ?...

MIZA. Gigi... *(un timp)* E drăguț nu ! ?...

GENA. Tu glumești și eu tremur toată... Mă mir că mai poți să surâzi ? Ce-o să zică familia... tata... orașul...? Eu în locul tău m'aș omorî...

MIZA. Am găsit o pedeapsă mult mai grea... Mă mărit... Mă mărit cu Dinu...

GENA. Cu Dinu ?...Nu se poate...Nu știi ce vorbești...E imposibil...

MIZA. De ce ?

GENA. Nu l iubești...

MIZA. Nu fii proastă... Tu nu pricepi că mie îmi trebue un bărbat care să mă iubească el, nu pe care să l iubesc eu ! ?... Și acela, singurul la îndemână, e Dinu... El care mă iubește atât de mult încât va putea trece fără să bage de seamă peste anumite „mici amănunte... de detaliu".

GENA. Și copilul ?

MIZA. Va fi al lui...

GENA. Fără să știe că nu e ?

MIZA. Ce ? Nu s'au mai văzut copii născuți în șapte luni, având totuși nouă ?

GENA. Dar e monstruos ceeace vrei să faci ? E o crimă să înșeli pe un om care n'are altă vină decât aceea că te iubește ca un nebun, ca un prost...

MIZA. Și Gigi a făcut cu mine o crimă, fără să am altă vină decât aceea că l am iubit... că l iubesc încă... ca o nebună... ca o proastă...

D-na Sonia Cluceru, în rolul Chiriachița

GENA. (*neştiind ce să mai zică*) Nu se poate, Miza... N'ai să faci asta... tu eşti o fată bună... nu e drept să te răsbuni pe Dinu... (*cade pe canapea*).

MIZA. Dar nu mă răsbun pe el şi e foarte drept pentru amân doi... (*GENA se scoală*) Judecă şi tu puţin... Dinu mă iubeşte... Va fi fericit să fiu a lui... Va fi o răsplată pentru el... eu îl iubesc pe celălalt... va fi deci o nenorocire pentru mine să fiu nevasta lui Dinu... o pedeapsă...

GENA. Nu... nu... nu se poate... Dinu are să'nţeleagă... are să şi dea seama... are să se revolte...

MIZA. Va fi degeaba... Nu ţiu să fiu decât o zi nevasta lui...

GENA. (*Dintr'odată ia o hotărîre bruscă. Se scoală.*) Şi dacă eu am să mă duc să i spun... să l previu... (*E o coardă întinsă*).

MIZA. (*Atentă observă pentru prima dată figura „clară" a GENEI*) Dar ce ai tu cu Dinu ? Il aperi parcă ai fi soră cu el, nu cu mine ?

GENA. Ei da... Il apăr... şi am să l apăr până la ultimul pic de putere...

MIZA. In clipa când îi vei spune... Imi voi sbura creerii...

GENA. Miza... Miza... Nu spune asta... Nu mă pune să aleg între tine şi el... Fie ţi milă de mine... Tu nu'nţelegi că'l iubesc... că'l iubesc ca o desperată... de un an şi jumătate de când l-am cunoscut...

MIZA. Exact de când mă iubeşte el pe mine...

GENA. Ştiu... am ştiut dela început... Dar nu m'a interesat lucrul acesta până acum... Nici o clipă nu mi a trecut prin minte că aş putea fi vreodată pentru el altceva decât o infirmă... M'am mulţumit să l iubesc de departe... numai cu gândul... Dar acum, acum când îmi dau seama de primejdia în care se află, când îl văd pe marginile prăpastiei în care vrei să l arunci, cum aş mai putea rămâne indiferentă ?... Spune tu, cum ?... Judecă şi judecă mă...

MIZA. Tu te gândeşti numai la tine. Dar eu ? Eu ? Eu ce vrei să fac ? Să fac un copil, nu ?... Fată mare, cu copil mic, asta vrei s'ajung ?

GENA. *(A luat o decizie gravă)* Nu... n'ai s'ajungi... Iţi iau eu copilul...

MIZA. Ei şi ce rezolvi cu asta? Mama copilului e cea care îl naşte... Nu cea care'l creşte.

GENA. Pentru toată lumea îl nasc eu... *(spune replica cu convingere)*.

MIZA. *(Surâde)*. Ce, ţi a sărit o doagă?

GENA. Nu... Vorbesc foarte serios... Plecăm imediat amândouă, undeva, la ţară... fără să ne ştie nimeni unde, fără să ne cunoască nimeni... Stăm acolo până se naşte copilul... Şi-atunci, declar copilul la Primărie ca al meu... martori mincinoşi se găsesc ori când... şi rămân eu cu el... mama lui... Tu te'ntorci acasă... ca şi cum nimic nu s'ar fi întâmplat şi îţi jur că nimeni nu va şti niciodată taina care ne leagă... Lumea va şti că eu am un copil şi tu îţi vei reface tinereţea şi viaţa... fără s'o mai distrugi pe a lui Dinu... *(E epuizată. Cade pe banchetă)* Viaţa... nu contează... pentru o infirmă ca mine... Voi fi fericită s'o închin copilului tău...

MIZA. *(Pe care propunerea a interesat-o practic)* Şi cu ce trăim atâtea luni de zile la ţară? Oricât, costă bani, şi noi n'avem o sută de lei în casă?

GENA. Eu am ceva economii... Poate mai vând înainte de plecare un tablou, două. O să mi mai trimeată şi tata... sunt sigură că îmi va trimite...

MIZA. Şi acasă ce spunem?

GENA. Spunem că avem nevoe de aer de munte...

MIZA. Fleacuri... nu ne crede nimeni...

GENA. Atunci... spunem pur şi simplu, adevărul.

MIZA. Care? *(o priveşte fix)*.

GENA. Că sunt însărcinată şi vreau să plec din oraş până nasc... Tu te oferi să mergi cu mine... să m'ajuţi... ca o soră devotată...

MIZA. Eşti tu în stare să faci asta pentru mine? *(Se aşează lângă ea şi-i pune mâna pe umeri)* Să mă scapi?

GENA. Da... Vă scap pe amândoi...

MIZA. M'aş fi mirat să fii tu în stare de un sacrificiu numai pentru mine... *(se scoală)* Măcar din recunoştinţă să mi-o fi spus...

GENA. Recunoştinţă pentru ce?

MIZA. Pentrucă renunţ la Dinu... Ţi-l las...

GENA. Nu mi-l laşi mie... Viaţa mea de azi înainte, nu-mi mai aparţine... Nu mai e a mea...

MIZA. Dar a cui?

GENA. A copilului nostru... *(intră SPIRACHE. Poartă pe cap o pălărie nouă de pluş şi în mână o pungă de ţiplă în care se găseşte pălăria cea veche)*.

SCENA X

MIZA — GENA — SPIRACHE

(S'a întunecat binişor şi de-aci până la sfârşit se va întuneca bine de tot).

SPIRACHE. Bună seara... *(E mulţumit şi jenat totuş că are pălărie nouă)*.

MIZA. Bună seara, tată... *(iese)*

SPIRACHE. Dar ce are? Iar are ameţeli? O văd schimbată la faţă?

GENA. Nu... E numai obosită... Aaaa! Dar ce văd? Ţi ai luat pălărie nouă?... S'o porţi sănătos... *(E încântată că pălăria lui Spirache i a dat un prilej să schimbe vorba)*

SPIRACHE. Iţi place? *(i o prezintă)*

GENA. E foarte frumoasă... Cât ai dat pe ea?

SPIRACHE. Mult... Mult şi m'am şi păcălit...

GENA. Cum te ai păcălit ?

SPIRACHE. Cum mă păcălesc eu totdeauna... M'am dus la Măgeanu de unde cumpăr eu de 20 de ani... Mă cunoaşte, c'am luat cinci pălării în intervalul ăsta dela el... Mi am făcut socoteala, prin urmare c'o să mă servească bine... E? Cât crezi că mi-a luat pe ea ?... *(aşteaptă un răspuns care nu vine)* Patru sute de lei...

GENA. Phiuuuu... Enorm!...

SPIRACHE. Enorm, ne-enorm... Ce era să fac? Am luat-o... Ca să scap de gura voastră...

GENA. Eh! Nu e nimic... Să fii d-ta sănătos... *(degajază stânga)*.

SPIRACHE. Cum nu e nimic ? Este! Fiindcă trei case mai în sus, la Stănciulescu, am văzut una la fel cu trei sute de lei... Să mi vie nebunii, nu alta... Indărăt nu mai puteam s'o duc c'o ajustasem pe capul meu...

GENA. Te superi degeaba! Acu ai luat o, te-ai păcălit, gata!... *(glumeşte ca să-l îmbuneze)* Eşti bun de cinste...

SPIRACHE. Am făcut şi cinste, dă o 'ncolo de cinste... ce crezi c'am scăpat? Cum am trecut de Stănciulescu, amărît cum eram, hop! mă 'ntâlnesc cu Tănăsescu dela fisc şi cu Savian dela „Măsuri şi Greutăţi"... Eeee... S'o porţi sănătos, Nene Spirache... zice... „trebue s'o uzi imediai că-i putrezeşte catifeaua"... Ce era să fac ? M'am dus cu ei la aperitive şi am dat o sută de lei în cap... Eu am mâncat numai o măslină... din toată afacerea... Dar ce mi-e mai necaz, e că în loc să mă încurajeze de pălărie, mai rău m'au descurajat...

GENA. Cum asta ?

SPIRACHE. M'au 'ntrebat cât am dat pe ea... şi cu ce m'am gândit ? Dacă le spui c'am dat 400 la Măgeanu, când se găseşte cu 300, la fel, la Stănciulescu, o să zică ăia că sunt prost... Şi atunci, ca să scap, le-am spus c'am dat numai 300 de lei...

GENA. Ei şi ?

SPIRACHE. Şi Tănăsescu a început numai decât cu gura : Tiiiii ! Te-ai ars, Nene Spirache... Te a păcălit... Dela cine-ai luat-o ? „Dela Stănciulescu" zic ! „E ! Păi vezi ?". „Să mergi cu mine la Măgeanu şi dacă nu iei aceiaşi pălă rie cu 200 de lei, să nu mi zici mie Tănăsescule"... *(intră MIZA)*.

GENA. Miza, şi a luat tata pălărie... Uite ce bine i vine...

MIZA *(privind)*. Hm!... Nu e urîtă... Cam demodată... Dar în sfârşit, tot are fason de pălărie... Cât ai dat pe ea?

SPIRACHE. *(uitându-se complice la GENA)* Două sute de lei... Am găsit o ocazie... Altminteri n'o luam fără 400...

MIZA. Ce ocazie ?... Cu banii ăştia puteai s'o iei nouă... Nu face nici o sută de lei... Te-a păcălit... Şi a bătut joc de d ta... Dela cine ai luat-o ?

SPIRACHE. *(nu ştie ce să mai zică)*. Dela Măgeanu...

MIZA. Păi sigur. Dacă te duci să iei dela Măgeanu... Singurul pălărier bun e Stănciulescu... *(intră DACIA)*.

SCENA XI.

CEI DINAINTE — DACIA — CHIRIACHIŢA

DACIA *(intrând)* Bine c'a dat Dumnezeu ! Ei aşa, da ! Unde să scriu că te-ai hotărît să ţi iei pălărie !... *(îl contemplă)*. Şi să ştii că nu ţi vine chiar aşa de rău... Vezi ? Aşa'mi place să fii! „ghigăl" şi simţit...

SPIRACHE. *(încântat)* Imi pare bine că-ţi place şi eşti mulţumită!

DACIA. Cât ai dat pe ea?

SPIRACHE. *(dezolat priveşte când la GENA când la MIZA)*. O sută de lei... dragă, adevărată pomană...

DACIA. Ei, asta e!... Unde vezi tu că e pomană... Nu e pomană de loc... E chiar foarte scumpă... Dela cine-ai luat-o?

SPIRACHE *(acelaş joc)*. Dela Stănciulescu... El vinde cel mai eftin.

DACIA. Stănciulescu e un speculant ordinar. Trebuia s'o iei dela Măgeanu...

SPIRACHE. Eh, acuma pentru un pol doi...

DACIA. Sigur. Că noi avem fabrică de bani... Treaba ta! Să vezi ce o să zică mama când o să-audă c'ai dat atâţia bani pe pălărie... *(intră tocmai şi CHIRIACHIŢA)* Mamă...! Şi-a luat Spirache pălărie...

CHIRIACHIŢA. Ei taci *(îl priveşte)*.

DACIA. Nu'i vine rău şi nu e urâtă, să ştii...

CHIRIACHIŢA *(trece la el)* E verde şau mi se pare mie ?... Ia aprinde lumina, maică... *(GENA aprinde)*.

SPIRACHE. *(ca să-i facă plăcere)*. Verde... verde...

CHIRIACHIŢA. E, cum îţi vine om bătrân, c'o casă de copii, să umbli cu pălărie verde în cap... Asta e pălărie de crai... *(fulgerându l)* Şi cât ai dat pe ea ?

SPIRACHE. *(dezolat ca să scape)* Gratis, mamă soacră... Gratis ! Mi-a dat-o suprefectul dela frate-său advocatul care a murit săptămâna trecută... Da e nouă de tot... Defunctul nici n'a avut vreme s'o poarte, c'a murit prin surprindere...

CHIRIACHIŢA. Ptiu ! Bată te Dumnezeu, Doamne iartă-mă, c'aşa'mi vine să-ţi zic... Trebue să fii tu care să ţi închipui că eu o să ţi permit să porţi pălăriile morţilor... Să nu te prind cu ea în cap că te dau afară din casă...

SCENA XII.

ACEIAŞI — TRAIAN

TRAIAN *(din fund, ca o furtună, intră fluturând un jurnal)* Uraaaa ! Veste bună !... Veste bună !... *(toţi îl privesc uluiţi, întrebători)*. S'a'necat unchiul Tache... *(triumfător)* Catastrofa e pe Marea Neagră... *(agită ziarul)*.

SPIRACHE. *(se repede şi-i ia ziarul)* Vorbeşti prostii, măi băete.

TRAIAN. Citeşte... *(îi arată locul pe „ediţia specială". Familia întreagă ascultă consternată)*.

SPIRACHE. *(cu glas din ce în ce mai stins, cu mimică din ce în ce mai scăzută)*. Vaporul „Tracia" plecat ieri din Constanţa în cursă regulată pentru Constantinopole, fiind surprins de o groaznică furtună, a naufragiat azi noapte la orele 2.30—la 10 mile depărtare de intrarea în Bosfor... 29 de pasageri ale căror nume le dăm mai jos şi-au găsit moartea în valuri... Cum s'a întâmplat nenorocirea...

CHIRIACHIŢA. Lasă amănuntele că le citim pe urmă... Să vedem principalul... Pe lista morţilor...

TRAIAN. E-al zecelea, trecut... Tache G. Necşulescu... *(îi arată, peste umăr, numele, pe listă)*.

SPIRACHE *(citeşte mecanic, lista morţilor. După ce borboroseşte câteva nume, din ce în ce mai ininteligibil jurnalul îi cade din mână)* Dumnezeu să l ierte ! *(îşi face cruce, scoate batista şi se aşează pe banchetă cu capul ascuns în mâini, E un moment de reală emoţie. Un timp, tăcere. A trecut moartea prin apropiere)*.

CHIRIACHIŢA. Ehe! cărţile mele nu mint niciodată... *(apoi cucernic)* Dumnezeu să l ierte!...

GENA. *(lângă SPIRACHE)* Linişteşte te, tată...

DACIA. *(acelaş joc)* S'a'ntâmplat... S'a'ntâmplat! Ce putem noi face ?... Era om bătrân... a trăit destul... E păcat, sigur... dar ce, noi n'o să murim ?...

CHIRIACHIŢA. Poate că şi pălăria lui de mort a fost un semn... a tras a moarte...

DACIA. *(cu reproş)* Mamă!... Hai, Spirache... Ridică-te dragă... Nu mai sta aşa că'ţi vine sângele în cap... Hai, fii om de înţeles şi scoală te. Trebuie să pui masa... *(nici acest argument nu-l convinge)* Hai, Gena... Pune masa *(TRAIAN răsuceşte o ţigare. Gena, cu ochii plânşi, trece la bufet şi scoate farfuriile teanc. Când trece pe lângă MIZA, aceasta îi şopteşte)*

MIZA. Gena, acum avem bani destui... O să plecăm în străinătate amândouă... Norocul tău să vezi Parisul... *(GENA nu răspunde. Un timp linişte deplină. Apoi, din sens invers începe să se audă flaşneta care se'ntoarce cântând „Titanic-Vals". Treptat, odată cu melodia care creşte, o groază se întipăreşte pe toate feţele.. Parcă „familia" s'a trezit brusc veghind la căpătâiul unui mort. Melodia se aude distinct).*

MIZA. Titanic Vals...

CHIRIACHIŢA. Traiane... închide fereastra, maică... să nu l mai aud... Nu ştiu de ce, acum mi se pare că sună altfel decât adineauri...

SPIRACHE *(ridică capul).* Fiindcă acuma e un mort între noi... *(se ridică şi îşi ia pălăria).*

DACIA *(cu blândeţe)* Unde te mai duci iară?

SPIRACHE. Mă duc până la prefectură, să mă interesez, poate au mai venit veşti... să vedem ce trebue să fac... Poate trebue să mă duc eu acolo... să l aduc...

DACIA. Nu-l poţi aduce din fundul mării.

CHIRIACHIŢA. Mai bine du-te şi vezi dacă e deschis la Măgeanu sau la Stănciulescu... să-ţi iei o pălărie tare... c'acuma eşti în doliu... eşti şi tu cineva şi n'o să umbli mâine pe stradă cu pleaşca asta de isprăvnicel în cap.

TRAIAN. Hai, tată, că merg şi eu cu d-ta... Până ne întoarcem, tocmai o să fie masa gata *(iese după Spirache).*

SCENA XIII.

CEI DINAINTE afară de SPIRACHE şi TRAIAN

(BUNICA, MAMA şi FATA se privesc cu înţeles şi nu-şi dau seama ce le-o fi oprind să nu sară de bucurie. GENA rânduește pentru masă).

DACIA. Eh! Cine ştie, dac'ar fi ştiut să'noate, poate scăpa..

CHIRIACHIŢA. Chiar aşa, tot n'ar fi putut să scape... Nu-l ţinea apa deasupra! O sută de oca greutate! Păi uite-te, o pietricică, n'are nici o sută de grame şi cade la fund.. dar mi te dit'ai omul...!

DACIA. Şi nu ştiu dacă oi avea ceva de doliu până mâine... Pentru cumnat se pune doliu mare, mamă, nu?

CHIRIACHIŢA. Depinde de cumnat... Tu... pui... că merită... Hai să căutăm pe la mine prin cufere... că trebue să găsim ceva... Câţi am îngropat eu până acum. *(eşind după DACIA)* dric să fi fost şi nu'ngropam mai mulţi.

SCENA XIV.

GENA — MIZA apoi DECEBAL apoi DINU

DECEBAL *(intră repede)* A venit Dinu... cu'n buchetoi de flori, uite p'atâta în mână...

MIZA *(după un schimb de priviri cu GENA)* Spune-i că nu suntem acasă...

GENA. Nu se face să l laşi să plece aşa...

MIZA. Primeşte-l tu...

GENA. Şi ce să i spui?

MIZA. Ce pofteşti... Decebal, vino'ncoace... *(iese cu DECEBAL. Imediat se aud bătăi în uşă).*

GENA. Intră... *(DINU intră, emoţionat, gătit, prăpădit).*

SCENA XV.

GENA — DINU

DINU. Bună seară... duduc Geno... *(privind în sus)* Mi se pare c'am venit prea devreme...

GENA. E adevărat... Te ai grăbit niţel... cum era şi natural... Tocmai voiam însă să ţi trimitem vorbă să nu mai vii astă seară...

DINU *(în faţa aerului ei încurcat, DINU începe să se descompună)* Poftim ?

GENA. Miza... voia să te roage s'o ierţi că nu te poate primi astăseară... Ni s'a întâmplat o nenorocire... N'ai auzit în oraş?

DINU. Nu... Viu direct de acasă... Dar ce este ?

GENA. S'a'necat fratele tatii... Unchiul Tache... care a plecat zilele trecute spre Ierusalim...

DINU *(nu ştie ce să zică)* Cum se poate?... Se ştie sigur?

GENA. I am citit numele în jurnal, pe lista morţilor...

DINU. Tţ... ţţ... ţţ...

GENA. Aşa că vezi... nu trebuie să fii neliniştit... E vorba numai de o amânare...

DINU. N'aşi putea să schimb numai două vorbe cu d şoara Miza?

GENA. Iţi închipui că dacă ar fi putut... ţi ar fi ieşit ea inainte... nu m'ar fi trimis pe mine... E într'un hal de nervi... plânsă... amărâtă... Ştii cât e de impresionabilă...

DINU. Atunci...

GENA. Atunci... nu e aşa... lucrurile rămân pentru un timp pe loc... Fiind în doliu... logodna va fi amânată, nunta tot aşa... *(pauză)* Nu fii aşa de trist... d le Dinu... E vorba de o simplă amânare.

DINU *(rămâne încremenit, cu ochii în gol. Se uită la GENA, apoi la buchet, nu ştie ce să facă cu el).*

GENA *(salvându-l).* Pune l aci pe masă, i l dau eu când s'o linişti.

DINU *(îl pune, se uită lung spre uşa MIZEI şi se îndreaptă spre ieşire cu o mare tristeţe în suflet şi pe figură. GENA rămâne cu ochii pe flori, se clatină şi cade cu capul pe ele, plângând încet).*

CORTINA

ACTUL II

SCENA I.

CHIRIACHIȚA — DACIA apoi MIZA

(La ridicarea cortinei aparatul de radio e în funcțiune. Se transmite slujba dela biserica Domnița Bălaşa din Bucureşti. Instalată comod lângă aparat, CHIRIACHIȚA foarte cucernică, ascultă slujba şi dă bine înțeles— în cărți. E îmbrăcată într'o „robe de chambre", somptuoasă şi aproape ridiculă. Câteva clipe nu se aude decât muzica... Când preotul va zice: „Doamne miluește" CHIRIACHIȚA va avea grijă să se închine cu mare smerenie. Intră Dacia într'o toaletă asemănătoare ca lux şi lipsă de gust, cu a mamei sale).

DACIA *(aruncă o privire spre pendulă)* Vai de mine... Zece şi n'am făcut nimic până acuma... Prost obiceiu şi ăsta să faci baie în fiecare dimineață... Iți trece timpul fără să bagi de seamă.

CHIRIACHIȚA. Sssst!... Nu vorbi în timpul slujbei. A ieşit popa cu sfintele daruri... nu vezi? *(gest spre aparatul de radio)*

DACIA. Parcă de popii d tale îmi arde mie acuma?... *(urcă la balcon).*

CHIRIACHIȚA. Nu e vorba d'ăştia... *(arată cărțile)* Eu vorbes de cei dela Domnița Bălaşa, din Bucureşti...

DACIA. Zău, mamă, de ce nu te duci la biserică, în oraş, dacă vrei s'asculţi slujba... când îmi crapă inima de treabă ?

CHIRIACHIŢA. Ce nevoe am să stau în fum de lumânări, în miros de tămâie... să mă'nghesui cu toate mitocăncile, când pot foarte bine s'ascult slujba de aici...

DACIA. Făcând pasenţe...

CHIRIACHIŢA *(plină de mister)* Ei, dac'ai şti tu de ce dau!

DACIA *(dintr'odată interesată)*. De ce dai ?

CHIRIACHIŢA. Dau să vedem dacă s'alege Spirache deputat...

DACIA *(se aşează lângă masă)* Prea te grăbeşti şi d-ta. Deocamdată nici nu e pus pe listă... Acuma la zece, la clubul partidului se întruneşte comitetul care fixează candidaturile.... Cred că Nercea o să izbutească să l pue şi pe Spirache al patrulea pe listă...

CHIRIACHIŢA. Aşa l'am pomenit... tot la coadă... Opreşte slujba dragă că e păcat să stăm de vorbă în biserică. *(Dacia opreşte aparatul)* Cu cât te-ai înţeles cu Nercea, aseară când ai fost la el?

DACIA *(revine la masă, se aşează)* Cu trei sute de mii... plus cheltuelile de propagandă.

CHIRIACHIŢA. Zi cinci sute de mii cu totul...

DACIA. Cinci sute de mii de lei să fie, numai să-l văd odată deputat că numai aşa îl pot convinge să ne mutăm la Bucureşti, să ieşim odată din târgul ăsta de provincie... unde nici n'ai ce face cu banii...

CHIRIACHIŢA. Dar dacă îl pune pe listă şi tot nu s'alege, ce te faci?

DACIA. Imposibil... Guvernul ia patru locuri sigur...

CHIRIACHIŢA. Dacă mi o eşi mie pasenţa, ia, dacă nu, poate să se dea guvernul şi peste cap, să fure şi urnele, să bată şi lumea... tot degeaba! Ies ceilalţi!...

DACIA *(se scoală)*. Ia nu mai cobi şi d-ta, mamă... Aşa te-am pomenit! Tot cu răul înainte... Parcă ai fi mama lui Spirache nu mama mea. *(un timp)* Până când o veni Nercea cu răspunsul, simt că 'nebunesc... N'am astâmpăr... nu pot să fac nimic... şi-am nişte nervi!!!

D-na Nataşa Alexandra, în rolul Dacia

CHIRIACHIŢA. Ia niţel Urodonal şi te linişteşte...

DACIA. Tţ! Bromural, mamă! Urodonalul nu e pentru nervi... Ai un obiceiu să'ncurci medicamentele de parcă am fi tot săraci şi n'am fi văzut în ochi decât bicarbonat de sodă... *(intră Miza).*

MIZA *(are în braţe un căţel)* Bună dimineaţa!... *(vorbeşte alintat ca un copil)* Zi bună dimineaţa lui maman...*(ia o lăbuţă şi i o dă Daciei)* şi lui grande-maman... *(acelaş joc).*

CHIRIACHIŢA *(aspru).* Marş tu!...

MIZA. Ia te rog, vorbeşte frumos cu Pussy.

CHIRIACHIŢA. Pupă te în bot cu el cât pofteşti, dar pe mine te rog să mă slăbeşti cu jigodia...

MIZA. Ai vrea! Jigodie, dela Paris!... Probabil că nu-ţi iese pasenţa, de-aia eşti în duşi răi... Dar'ar Dumnezeu să ţi se'nchidă... Nà !

CHIRIACHIŢA. Dacă mi s'o'nchide mie pasenţa, vi se închid şi vouă drumurile spre Bucureşti.

MIZA *(dintr'odată respectuoasă)* A! Pardon! Nu ştiam că dai de tata...

CHIRIACHIŢA. Ce să ştii tu ? Eu trebue să vă port de grijă la toţi, cu cărţile mele săracele! Tu ştii numai să ţi faci unghiile şi să-ţi duci zăvodul cu maşina ca să i dai prico migdale şi să latre lumea la cofetărie...

MIZA *(pupă căţelul)* Zăvodul mamii fumos şi dulţe.

CHIRIACHIŢA *(îngreţoşată toată)* Imm!... Mânca-ia i coada !...

MIZA. Ia te rog, ştii...

DACIA *(care nu se ocupă decât de gândurile ei)* De ce o fi întârziind atâta, Nercea ?

MIZA. Aşa e, că azi trebuie să ne aducă rezultatul. *(devine serioasă şi preocupată)* Trebuie să fie discuţii aprinse la club... Ce crezi, tata o să aibă pe cineva contra lui ?

CHIRIACHIŢA. Ei, asta e! Cum să n'aibă ? El de abia a intrat în politică şi gata, se şi înfige la deputăţie... Fireşte că alţii cari sunt mai vechi în partid au şi ei pretenţii...

MIZA. Bine, dar ce-a făcut tata singur pentru oraș și județ, într'un an de zile, n'a făcut tot partidul decând există: școli... spital... biserici reparate... donații... ajutoare... Mi a mâncat cel puțin câteva milioane din zestre...

DACIA. Păi d'aia l-am lăsat, ca să-și facă popularitate, s'ajungă și el cineva... *(oftează)* Eh!... Să l văd cu deputat și ne scoatem noi paguba.

CHIRIACHIȚA. Greu să l convingi pe bărbatu tău să facă afaceri...

DACIA. Parcă il pune cineva să le facă el? Afacerile or să le facă alții... El n'are 'decât să'nchidă ochii și să'ntindă mâna... ca orbii.

CHIRIACHIȚA. Cum vine vorba, parlamentul ăsta e un fel de Vatră Luminoasă?

DACIA. Ar fi... dacă n'ar fi opoziția...

CHIRIACHIȚA. De ce, soro?

DACIA. Fiindcă opoziția are mai mulți ochi decât trebue!... Asta e partea proastă, mamă! Cum orbesc ăi de vin la putere, le mai iese câte o pereche de ochi ălor de 'trec in opoziție...

CHIRIACHIȚA. Im!... Im!... am înțeles... D'aia rămân chiori, ăi de nu fac politică.

MIZA. *(cățelului, alintându-l)* Auzi, Pussy-mic, tu să nu faţi politică că orbești și tu ești mic și mumos și dulțe și cățel... *(se scoală)* Apropos! Vream să te intreb ceva, mamă, și am uitat...

DACIA. Ei?

MIZA. Ce'nseamnă când visezi mănuși de piele?

DACIA. Ai visat tu?...

MIZA. Toată noaptea...

CHIRIACHIȚA. Să-ți spun eu, că ea nu știe. Inseamnă c'o să treacă hingherii pe stradă pe la noi și o s'avem doliu mare în familie... *(se uită semnificativ spre cățel. MIZA se așează pe canapea)*

SCENA II.

CEI DINAINTE - TRAIAN

TRAIAN. *(intră repede, dinspre oraş, în costum de călărie, cu cravaşa în mână)* Salut!

DACIA. *(repede)* E? Ce s'aude prin târg? Ai aflat ceva interesant?

TRAIAN. O! Yes! Am aflat ceva pe care când o să vi l spui o să cădeți jos...

DACIA. I a pus candidatura lui Tat'to...

TRAIAN. Nein! Am aflat unde e Gena. *(Tăcere... MIZA imediat se schimbă la față)*

CHIRIACHIȚA. Ei, taci!

TRAIAN. Parol doner! Adineauri când mă intorceam dela antrenament, cu Titanic...

CHIRIACHIȚA. Cu cine?

TRAIAN. Cu Titanic... Scumpul meu armăsar care va câștiga Derbyul în curând.

CHIRIACHIȚA. Lasă gloaba și spune... ce-ai aflat?

TRAIAN. Gloabă? Uiți că m'a costat 80.000 de lei, plus transportul dela Londra până aici... *(MIZA se scoală)*.

DACIA. Iți interzic să vorbești de Gena... Numele acestei creaturi n'are voie să l rostească nimeni în casa asta.

TRAIAN. Oricât, e și ea rudă cu noi...

DACIA. Fata lui bărbatu meu, nu e nici un fel de rudă cu mine și cu copiii mei... *(ca pentru ea)* Rudă cu mine?! Phu! Ipocrita aia care a îndrăznit [să facă copii, fără știrea noastră... *(coboară extrema stângă. MIZEI nu-i convine deloc discuția)*.

TRAIAN. Intâi că n'a făcut copii, ci, un copil... unul singur... și al doilea nu era să ți ceară voe să-l faca, fiindcă nu i ai fi dat...

DACIA. *(tranşantă)* Asupra capitolului ăsta, am încheiat o odată pentru totdeauna. Creatura asta e moartă pentru mine! Ruşinea pe care ne-a făcut-o, tocmai când ajunsesem s'avem şi noi un rang în societate, n'am să i o iert niciodată... A fost o ticăloasă care ne-a înşelat pe toţi... Cine ar fi crezut că tocmai şchioapa familiei să fie mai iute de picior decât toţi?

MIZA. Mamă... Te rog... Nu e frumos să vorbeşti aşa...

DACIA. Tu nu interveni să-i ţii parte. Pe tine te am năpăstuit totdeauna din cauza ei... Tu poate aveai mai multe drepturi să faci ceeace a făcut ea, că erai mai mică, mai fără experienţă şi cu toate astea ai'ştiut să rămâi o fată cinstită... Mă mir cum nu ţi a fost silă să te sacrifici şi să stai opt luni de zile cu ea la Paris... ca s'o îngrijeşti ca o martiră.

CHIRIACHIŢA. Noroc c'a fost să se întâmple nenorocirea, odată cu moartea lui Tache, ca s'avem bani şi să poată pleca în străinătate... Altminteri, ar fi trebuit s'o ţinem în casă cu noi... să naştem cu toatele la un loc... să ne ştie tot oraşul...

DACIA. Şi ce crezi c'acuma n'a aflat lumea că e fugită de aca să fiindcă are un copil?

TRAIAN. De unde să afle?

DACIA. Se află, domnule, se află...

TRAIAN. Mă rog, de unde era să afle?

DACIA. In primul rând dela noi... Ce crezi că există ceva mai afurisit decât gura lumii?...

MIZA *(se ridică şi îşi ia căţelul)* Hai Pussy să mergem in odaie la noi că pe mămica o doare puţin capul *(ese)*.

DACIA *(privind după ea)* Credeţi c'o doare capul? Aşi! Pleacă ca să nu ne mai audă vorbind! N'aţi văzut că deşi am interzis să se vorbească despre Gena în casă, în fiecare zi când se deschide discuţia, ea pleacă în odaia'ei?

TRAIAN. Astea sunt fiţe... Prea face şi ea"pe nobila dela Ursuline... La 21 de ani, nu mai merge...

DACIA. Ba eu o înţeleg, mititica mamii! E jenant, pentru ea s'audă vorbindu se despre copii din flori...

CHIRIACHIŢA. Ia lăsaţi prostiile'ncolo şi spune, maică, ce ai auzit? Unde e?

TRAIAN. La Târgovişte... Acolo s'a stabilit...

DACIA. La doi paşi de noi! Ca să ne sfideze, ce crezi? Ca să putem auzi mai bine cum îi orăcăie bastardul.

CHIRIACHIŢA. Cine ţi a spus?

TRAIAN. A văzut o cineva dela noi din oraş... A recunoscut o, s'a luat după ea... şi a văzut unde stă...

DACIA. Netrebnica! La Târgovişte şi a găsit să stea?... *(se scoală)* In ochii lumii. In loc să se ascundă în fundul pământului şi să n'o vadă nimeni... Ah! Dacă s'o alege Spirache deputat, pui s'o expulzeze în Ardeal... *(intră SERVITOAREA pe dreapta)*.

SCENA III.

CEI DINAINTE — SERVITOAREA, puţin VECINUL

SERVITOAREA. Coniţă... a venit... vecinul... ştiţi ăla... de...

DACIA. Ce mai vrea iară?

VECINUL *(intră)*. Sărut mâ... cucoană...

DACIA. *(rece)* Ce e, domnule Chivu?... *(SERVITOAREA ese)*.

VECINUL. Mă scuzaţi de deranj... dar... am venit... că... iară mi s'a întâmplat o nenorocire familiară ..

DACIA. Ţi a murit cineva?

VECINUL. Da! O gâscă!... Mi-a călcat o adineauri Domnişoru Decebal cu bicicleta... Asta e a şasea pe care mi o omoară săptămâna asta... Una mai am, că şapte au fost toate... Dar asta pe care mi-a asasinat o azi, ce să spui, mai rar aşa gâscă grasă, frumoasă, deşteaptă şi cu ou'n...

DACIA. De ce nu le ţii închise în curte?

VECINUL. Păi în curte le ţiu, păcatele mele, că d'aia mi le şi omoară, că „n'are" pe unde fugi... Dumnealui vine în curte cu bicicleta şi nu se lasă până nu omoară una... Zice că face curse de obstacole...

DACIA. Păi d-ta de ce-l laşi ?

VECINUL. Vai de mine, cucoană... Ce pot să-i fac ? Să-l dau afară din curte... când ştiu cine e şi al cui e ? Se poate ?... Chestie de cherestea ! *(Işi bate obrazul)*.

DACIA. Dă-i o sută de lei, Traiane...

CHIRIACHIŢA. O sută de lei o gâscă ! Dar ce, e păun ? Dă-i 95 de lei.

VECINUL. Imi pare rău, c'oană mare că vă tocmiţi... pentru o bagatelă de 5 lei... Suntem în casă de oameni... nu la piaţă..

TRAIAN. Uite o sută de lei, d-le Chivu... *(îi dă, urcă la balcon)*.

CHIRIACHIŢA. Da să ştii, vecine, că pe viitor să nu mai ţii gâşte că nu mai dau un leu... Ia şi d-ta alte orătănii mai ieftine... pui de găină, boboci... pisici...

VECINUL. Sărut mâna, cucoană... *(Vrea să plece)*.

DACIA. *(are o idee)* D-le Chivu... d-ta votezi la Cameră mi se pare ?...

VECINUL. Da.

DACIA. Bagă de seamă să ne dai votul... Ca vecin al nostru... E vorba să candideze şi bărbatu-meu...

VECINUL. Am cam auzit eu ceva prin târg... că... de... transpiră !... *(şiret)* Numai că voturile... „ie" oleacă mai scumpe decât gâştele...

DACIA. Lasă lasă... că ne înţelegem noi...

VECINUL. *(Ieşind)* N'am eu grijă... nu... *(a ieşit)*.

SCENA IV.

CEI DINAINTE — DECEBAL apoi SERVITOAREA

DECEBAL. *(Intră din stânga, fund. E cu părul sburlit şi asudat. Are pantaloni lungi, cu agrafe de biciclist la glesne)*. Sărut mâna...

TRAIAN. *(Ii dă o pălmuţă, repede)*. Eeee ! Uite şi uliul !...

DECEBAL. Ce dai, mă, ce dai ? Ce, eşti nebun ? *(Apropiindu-se de DACIA)* Uite mamă, cum dă în mine degeaba...

DACIA. *(Il lipeşte)* Nu... una ! Zece trebue să-ţi dea. Na... na... gâşte. *(il lipeşte mereu pe unde poate)* gâşte... gâşte...

DECEBAL *(urlând)*. Maică mare...

CHIRIACHIŢA. Piei din faţa mea, criminalule...*(Ii dă şi ea una)*.

TRAIAN. Şterge o... *(Se face că dă)*.

DACIA. Ieşi ! *(Vrea să dea)*.

CHIRIACHIŢA. Marş ! *(Acelaş joc, DECEBAL ese urgent, dreapta fugind şi urlând. In uşă dă peste SERVITOARE care tocmai intră)*

SERVITOAREA *(îi dă un vânt)*. Ce, nu vezi pe unde umbli?... *(Işi reia aerul de slugă)*. Coniţă... a venit domnul care v'am spus că m'a ciupit atunci când a mai fost la dv.

DACIA. Nercea ! Insfârşit !... Pofteşte-l imediat. *(SERVITOAREA ese)*. Lăsaţi-mă singură, vă rog... *(urcă la balcon)*.

CHIRIACHIŢA. Să ştii că-ţi aduce veste bună ! Mi-a ieşit pasenţa... Hai, Traiane, să te fac un tabinet... pe un pol... *(trece, extrema stângă, ese)*.

TRAIAN. Nu joc pe bani... Joc pe un sac de ovăz... pentru Titanic... *(eşind după CHIRIACHIŢA)*. Calul meu nu trăeşte decât din cărţi... de aia o să ajungă un as...

SCENA V.

DACIA, — RADULESCU-NERCEA

SERVITOAREA. *Introduce pe NERCEA din dreapta, apoi iese).*

NERCEA. *(Afabil, grăbit şi când stă jos, niţel afectat, puţin fanfaron, oleacă pedant).* Scumpă doamnă... Succes pe toată linia... *(îi sărută mâna galant).*

DACIA. *(Emoţionată)* Vai, d le Rădulescu, nu ştiu cum să-ţi mulţumesc...

NERCEA. Luaţi loc... *(ea se aşează pe canapea, supusă)* Să vă explic...

DACIA. Te rog... *(Ii indică un scaun in faţa ei).*

NERCEA. Imi permiteţi să rămân în picioare... Nu pot vorbi niciodată de politică stând jos... Politica, scumpă doamnă, e o meserie care se practică numai în picioare. Vin dela club şi sunt în măsură să vă anunţ, că bărbatul dv., distinsul nostru amic şi vechiul meu prieten, Nenea Spirache, a fost pus al patrulea pe lista candidaţilor noştri pentru Cameră... Vă rog să primiţi felicitările mele *(face un compliment).*

DACIA. Eu ar trebui să te felicit pe d-ta... E opera d tale.

NERCEA. E adevărat că lucrul n'a fost tocmai uşor şi fără falsă modestie, trebuie să recunosc că timp de o oră, cât a durat discuţia, a trebuit să dau dovadă de multă dibăcie politică...

DACIA. Vai ! Şi tot timpul ăsta a trebuit să stai în picioare!...

NERCEA. Ba am stat şi pe scaun... însă tot în picioare ca să mi pot impune mai bine punctul de vedere... In politică, scumpă doamnă, ca să ţi impui un punct de vedere trebue să fii cel puţin c'o palmă mai sus decât adversarii. Deaceea, în genere, marii oratori politici, vorbesc din balconul clubului şi de-aceea s'a inventat tribuna care este o mobilă eminamente...

DACIA *(completează, recunoscând expresia pe care a auzit-o ori de câte ori a fost vorba de România)...* agricolă...

NERCEA. Nu... politică... Eminamente agricolă, este numai România... Dar să revenim la oile noastre, adică la Nenea Spirache...

DACIA. Bine îi zici... Oaie să fi fost mamă sa şi n'ar fi ieşit mai bleg... *(se scutură a silă)* Phuuu!...

NERCEA. Cum spuneam... am avut mult de luptat... Dela început, cum am rostit numele lui Nenea Spirache, s'au ridicat obiecţiuni de tot felul...

DACIA. Desigur în privinţa trecutului...

NERCEA. Ceeace nu m'a împiedicat să demonstrez că Nenea Spirache poate fi un excelent om de viitor...

DACIA. S'or mai fi legat şi de...

NERCEA. Aţi ghicit...De nepregătirea politică a clientului nostru.

DACIA. Şi ce aţi spus ?

NERCEA. E aşa de simplu... Am spus că politica e o curtezană bătrână şi viţioasă care are nevoe permanent de oameni virgini...

DACIA *(il întrerupe)* Numai să nu şi fi inchipuit ăia cine ştie ce despre el... Mai ales cum e Spirache lasă mă să te las...

NERCEA. M'aţi înţeles greşit... Era vorba de oameni virgini politiceşte... De energii neepuizate în căsnăcii şi concubinaje de partide... Ca să i conving a trebuit să ţiu un întreg curs de ginecologie politică... Dar obiecţiunea cea mai grea de înfruntat, a fost alta... S'a susţinut că bărbatul dv... pe lângă calităţi indiscutabile — are un defect capital !

DACIA. Ce defect ?

NERCEA. E moale... moale... moale !...

DACIA. Aşa e... Ce e al lui, e-al lui... E moale...

NERCEA. Dar ce adică, elasticul nu e moale ? Totul e să ştii să l întinzi, ca să l transformi în praştie ca s'asvârle piatra în capul lui Goliath... Insfârşit, ce să vă mai spun, toate obiecţiunile ridicate au fost spulberate pe rând şi în cele din urmă Comitetul Judeţean a aprobat în unanimitate, candidatura lui Nenea Spirache... Mai ales când am anunţat, că pentru sudarea legăturii dintre el şi partid, donează 500.000 lei, organizaţiei judeţene, argumentul ăsta a determinat succesul final...

DACIA. 500 de mii ?! Parcă vorbisem că nu e nevoe să donez decât 300.000 de lei ?

NERCEA. Cu regret, a trebuit să majorez donaţia ca să obţin unanimitatea... Fără această mică inflaţie, riscam sa pierd partida...

DACIA. Insfârşit !... N'are nici o importanţă... Bine că s'a făcut *(un timp)* In cazul ăsta trebue să vă mai dau o poliţă pentru încă 200000 de lei.

NERCEA *(glumind)* Plus timbrele... *(serios)* Politica, scumpă doamnă, are legile ei fixe... ca cele ale gravităţii universale... Ca să fructifici, trebue să depui. Vă rog să fiţi sigură însă, că în ceeace mă priveşte personal — numai convingerea că fac un bine partidului, judeţului şi ţării— m'a făcut să susţin cu atâta căldură, cauza lui Nenea Spirache...

DACIA. O ! Despre asta sunt sigură... nici nu mai e nevoe să mi spui... Şi te rog să crezi că îţi rămân recunoscătoare... De această alegere depinde liniştea şi fericirea unei familii intregi... *(un timp)* Te rog să mă ierţi un moment... să trimit pe băiatul meu să mi cumpere o poliţă... In slugi n'am incredere. Mi e să nu i spuie lui bărbatu-meu... şi să afle tot ce am aranjat noi...

NERCEA. Nu vă mai deranjaţi. Intâmplarea face să am la'ndemână tot ce ne trebue... Un om politic care umblă fără poliţe şi timbre de petiţii în buzunare... inseamnă că nu şi cunoaşte misiunea... *(scoate o poliţă)* Semnaţi d v... aici... aşaaa... suma... data şi adresa.

DACIA *(semnând)* Acum am învăţat meşteşugul... Am iscălit atâtea poliţe dela moartea lui cumnatu meu...

NERCEA. Ce om !

DACIA. Adevărat !... A muncit o viaţă întreagă ca o albină...

NERCEA *(luând poliţa pe care i o întinde Dacia)* Ca să i mănânce partidul nostru... mierea !... Merçi !... *(O vâră în buzunar. Se aranjează la haină şi se îmbăţoşează)*. Aşaaa !... Vă rog să mă iertaţi că sunt nevoit să renunţ la plăcerea de a mai sta cu d voastră... dar... — după cum ştiţi—după şedinţa... dela care am plecat pentru a vă aduce vestea cea bună — avem o întrunire publică ca să anunţăm mulţimii, numele candidaţilor noştri... *(îşi priveşte ceasul)*. Cred că ajung tocmai la timp, ca să mi ţin discursul...

DACIA. O ! Atunci nu te mai reţiu nici o clipă... *(se scoală)* Nu vreau să întârziezi din cauza mea...

NERCEA. Câteva minute de întârziere sunt necesare... Politica, scumpă doamnă, — e o meserie în care — când nu te aşteaptă nimeni, trebue să te duci cu un ceas mai de vreme şi când eşti aşteptat, cel puţin cu un minut mai târziu... Sărut mâna... *(ese, dreapta)*.

SCENA VI~~X~~

DACIA — CHIRIACHIŢA — MIZA — TRAIAN

DACIA *(de îndată ce a ieşit NERCEA, izbucneşte fericită, alergând pe la uşile tuturor)*. Mamă ! Traiane ! Mizo ! Copii ! *(Cei chemaţi intră unul după altul, pe uşi diverse)*. Veniţi repede... S'a făcut ! Spirache e candidat !

MIZA. Eşti sigură ?

DACIA. Mi a spus Nercea rezultatul. E al patrulea pe listă ! Insfârşit *(exuberantă)*. Trăesc cea mai fericită zi din viaţa mea... Mai fericită chiar decât când a murit cumnatul Tache...

CHIRIACHIŢA. Zecele meu de cupă, săracul!... *(trece)* E ! *(o pupă)*. Să ne trăiască şi la mai mare !... Ţi am spus eu că o să ai noroc cu carul în viaţă ! Te ai născut cu căiţă...

MIZA. Să bem şampanie...

DACIA. Da... da... să bem şampanie... *(sună, intră SEVITOAREA din stânga)*. Maria ! Adu pahare şi o sticlă de şampanie din cămară...

TRAIAN. Frapeaz-o la cişmea...

MIZA. Ce fericit trebue să fie tata... In al nouălea cer... N'a visat el în viaţa lui s'ajungă deputat.

DACIA. Parcă era nevoe să viseze el? Am' avut noi grijă să visăm pentru el... Şi uite, ne a ajutat Dumnezeu, să ne vedem visul cu ochii...

CHIRIACHIŢA. Stai... stai... că încă nu l a ales...

DACIA. Alegerea e un moft. Totul e să fie pe listă... De rest, are grijă guvernul...

MIZA. Am auzit c'or să fie alegeri libere...

DACIA. Sigur că da! Libere! Adică să voteze fiecare cu cine vrea şi din urnă să iasă cine trebue.

CHIRIACHIŢA. E! Aşa da! Astea înţeleg şi cu alegeri libere.

MIZA. Cât mai avem până la alegeri?

DACIA. O lună...

MIZA. Atunci trebue să mergem amândouă la Bucureşti să ne găsim casă din vreme.

DACIA. Eu am treabă, nu pot să mă mişc d'aici... (*Solemnă şi deja preocupată*), Intr'un propagandă. Te duci tu, Traiane..

TRAIAN. Eu n'am vreme de căutat casă. De abia o să am timp să caut un grajd pentru mine.

CHIRIACHIŢA. Ce, ai de gând să stai în grajd?

TRAIAN. Nu eu... Eu o să locuesc în Tribuna Proprietarilor, la Hipodrom. In grajd o să stea Titanic... Mie îmi aranjez o garçonieră teribilă şi lui o grajdieră „pă cinste". Să ne cheze toţi armăsarii de pe turf de invidie... (*nechează. Intră* ***SERVITOAREA*** *cu o sticlă de şampanie şi cu pahare*).

DACIA. Desfă-o Traiane... (***TRAIAN*** *ia sticla s'o desfacă, cu gesturi de cunoscător. Toată familia aşteaptă eşirea dopului astupându-şi urechile cu mâna. După o aşteptare încordată, dopul iese fâsâind*).

CHIRIACHIŢA (*plesnind din buze*). Ptruţ!

TRAIAN (*începe să toarne în pahare*). E trezită!

CHIRIACHIŢA. Parcă şampania se bea vreodată proaspătă sau ca să simţi vre un gust? O bei aşa de plan, s'o simţi acolo, udă în gură... Principalul e să scrie pe sticlă şampanie... (*s'au umplut paharele*). E! Să trăeşti maică! Spor şi berechet să ne dea Dumnezeu! (*o pupă cu elan*).

DACIA. Să trăeşti şi d ta, mamă... (*o pupă*) ca să te bucuri cu noi.

MIZA. Trăiască! Bucureştiul.

TRAIAN. Ura! (*ia un pahar şi l dă servitoarei care a rămas lângă uşă*). Na şi ţie Mario un pahar... (*Apoi nechează ca un armăsar*).

SERVITOAREA. Să trăiască şi conaşul... (*în acest moment de entuziasm general, intră* ***SPIRACHE****. E abătut, trist şi descompus de ţi se face milă*).

DECEBAL. Trăiască şi tata! Ura!

SCENA VII.

ACEIAŞI SPIRACHE.

TRAIAN (*focos*). Uite l... Tam tam tam tam tam ti ta ti... (*cântă arpegiul cunoscut*). Ura!...

DACIA (*se repede înaintea lui, exuberantă*). Spirache... Spirache... vino să te... (*se opreşte în faţa aerului lui dus*). Dar ce ai, dragă, nu ţi e bine?

CHIRIACHIŢA. Emoţia, soro... Dă i niţel Urodonal...

MIZA. Ce ai, tată, eşti galben...

SPIRACHE. N'am nimic... (*se aşează*).

DACIA. Ce ai, dragă?... Eşti bolnav?... Mă neliniştești... Mario... adu mi cutia de bromural de dincolo, să fie aici că poate îmi vine rău... (*e într'adevăr îngrijată*).

TRAIAN (*acelaş joc*) Ce e, tată? (***SERVITOAREA*** *ese*).

CHIRIACHIŢA. Mă Spirache, mă!... (*toţi sunt lângă el, cu figuri în panică*). Ia spune? Ce e cu tine?! Ce ţi s'a întâmplat?

SPIRACHE. O nenorocire... (*e dezolat*).

TOŢI. Ce e? Spune?...

SPIRACHE. M'au pus mişeii candidat! (*rămâne cu ochii în gol, epuizat*)

SERVITOAREA. *(reintră cu bromuralul).* Am adus bromuralul, coniță...

DACIA. Ieși afară cu el că nu mi mai trebue... *(SERVITOAREA ese în stânga, nedumerită că familia s'a înveselit subit)*

CHIRIACHIȚA. Asta e nenorocirea care ți s'a întâmplat ?

TRAIAN. Face farse...

SPIRACHE. Nu fac nici o farsă. *(sincer)* Vă dau cuvântul meu de onoare că e adevărat. Adineauri la 11... am fost pus candidat pe lista guvernului... al patrulea...

CHIRIACHIȚA. Te pomenești că vreai să te puie întâiul ?

SPIRACHE. Nu, mamă soacră. Nu vreau să fiu nici întâiul, nici al patrulea... nici al nouălea... nu vreau să fiu deloc... asta e...

DACIA. Ce, nu ești în toate mințile ?!

SPIRACHE. Ba da !...

MIZA. Și noi care ne bucuram... Care beam șampanie în onoarea d tale.

DACIA. Ia te rog să isprăvești cu fasoanele astea... In loc să sări în sus de bucurie că ți s'a făcut onoarea asta la care nici nu te ai fi gândit vreodată în viața ta... ți ai luat o mutră de martir, de parcă ți s'ar fi înecat corăbiile... *(degajează dreapta).*

CHIRIACHIȚA. Nu mai vorbiți de înecat corăbiile că iară își aduce aminte de frate său Tache și l jelește o săptămână...

SPIRACHE. Voi nu mă înțelegeți pe mine !

DACIA. Siiigur... Tu ești filozof... Cine mai e ca tine ?

SPIRACHE. Nu sunt filozof... sunt numai un om cum se cade... și asta... voi n'o puteți înțelege... De altminteri nimeni nu m'a înțeles niciodată în familia mea... Afară de... *(ezită)* de... cineva care, din nenorocire, trebuie să stea departe de mine...

DACIA. Firește... fii ta...

SPIRACHE. Da. Ea m'a înțeles totdeauna...

DACIA. Te poftesc să nu vorbești de netrebnica aia - în fața mea și a copiilor mei într'o zi mare ca asta...

SPIRACHE. E copilul meu...

CHIRIACHIȚA. Deh !... Copil cu copii !

MIZA. Lăsați-o în pace, mamă mare... De ce vreți s'o ponegriți în fața tatii... Știți bine că dintre noi toți, Gena a fost slăbiciunea lui totdeauna...

DACIA. Știu... Știu... Dacă ai fi făcut tu ceeace a făcut ea, nici numele nu ți l'ar mai fi pomenit...

SPIRACHE. Nu se știe...

TRAIAN. Ii e mai milă de ea, fiindcă e infirmă...

DACIA. *(explozie)* Infirmă! Infirmă! Mă omorâți cu e infirmă!... Infirme de 'astea de fac copii ca oamenii întregi, n'au dreptul la milă... *(trece în fund).*

SPIRACHE. Poatecă, tocmai fiindcă era infirmă, a greșit... Ce putea ea s'aștepte dela viață ?

DACIA. Ce am așteptat și noi! Moștenirea dela frate tău Tache. *(coboară către el)* Când ești bogată, nu ți mai numără nimenea picioarele. Poți să ai unul, poți să ai patru, se găsește totdeauna un om de condiție care să te ia de nevastă și să intri în rândul oamenilor cu fruntea sus...

SPIRACHE. E bine să fim mai îngăduitori...

DACIA. Ești îngăduitor... fiindcă și tu ești infirm ca și ea...

SPIRACHE. *(un surâs ușor)* Eu sunt infirm ?

DACIA. Prostia e cea mai mare infirmitate de pe lume...

SPIRACHE. Și, mă rog, dece sunt eu prost ! ?

DACIA. Pentrucă ești ca o cârpă... moale... și oamenii moi sunt proști... Acuma știi ? ! *(tremură de enervare ca o gelatină).*

SPIRACHE. E adevărat... sunt moale... Dar dacă așa e felul meu să fiu, ce să fac ?

DACIA. Ce să faci ? Nimic ! Să lași pe alții să facă pentru tine... Elasticul nu e moale ? Și fiindcă tu ești gumelastic, o să te'ntindem noi ; eu de un cap și mama de celălalt...

CHIRIACHIȚA. Bravo, maică... Să l facem praștie...

SPIRACHE. O să speriați vrăbiile cu mine, asta o să faceți.

DACIA. O să vezi tu pe cine speriem... Deocamdată să te văd eu deputat... *(SPIRACHE se întunecă din nou).*

SPIRACHE. *(Ferm. Pe un ton neîntrebuințat până acum).* Nu primesc candidatura !... *(bate cu pumnii în el însuș).*

DACIA. Ce eşti nebun ?...
CHIRIACHIŢA. Vino ţi în fire, omule...
MIZA. Nu se poate să faci una ca asta, papa...
TRAIAN. Fii serios Hamlet !...
DECEBAL. Fă-te praştie, tată.
SPIRACHE. *(acelaş joc, se ridică)* Nu primesc candidatura, aţi înţeles ? *(privind cu o privire hotărîtă)*. Până acum am făcut tot ceeace aţi vrut voi. De când a murit frate meu Tache şi am început o altfel de viaţă, aţi făcut din mine ce-aţi poftit. V'am lăsat să vă îndepliniţi într'un an tot ceeace aţi visat într'o viaţă întreagă de sărăcie... Aşa am socotit eu că e drept... Toţi v'aţi făcut toate gusturile... Tu te-ai mutat din casă şi ţi ai făcut dormitor singură... mama soacră, la fel... Miza şi-a cumpărat automobil şi căţel... Dumnealui cal de curse.. ăsta micu... bicicletă... *(cu dispreţ)*. Eu însumi... mi am cumpărat pălărie tare, numai să vă fac plăcerea voastră... V'am dat bani cât aţi vrut. Când cu nenorocirea Genei... n'am zis nimic când aţi hotărît să n'o mai primim în casă... deşi, poate, - în sufletul meu, eu judecam altfel... V'am lăsat să mă băgaţi în toate societăţile de binefacere, deşi ştiam că sunt primit pentru banii pe cari îi dădeam... Mi am dat demisia din slujbă, ca să vă mulţumesc pe voi... V'am ascultat şi am intrat în politică, ca să scap de gura voastră... m'am înscris în partidul pe care mi l'aţi ales voi, deşi era tocmai cel pe care îl dispreţuiam mai mult... *(revoltat)* am luat Urodonal fără să am nimic la rinichi... opt flacoane într'un an de zile... — numai ca să fiţi voi mulţumiţi... Am făcut tot ce mi aţi cerut, tot ce mi aţi spus... N'am protestat niciodată... nu m'am supărat niciodată... dar acuma, nu mai merge... să ştiţi... Să vă intre bine în cap... Nu primesc să fiu candidat... pentru nimic în lume... nu primesc şi pace...
DACIA. *(cu binişorul)* Dece, omule, de ce ?... Spune de ce ? Care e motivul pentru care nu vrei să primeşti ?...
SPIRACHE. Care e motivul ? *(definitiv)* Mi-e frică că m'aleg, asta e !

D-na Puia Ionescu, în rolul Sarmisegetuza

D ra Adina Ivaşcu, in rolul Gena

DACIA. E, nu, zău, că e nebun... e nebun... e dement... I a sărit o doagă... nu e în toate minţile... e alienat...

CHIRIACHIŢA. Stai... stai niţel... potoleşte te... N'o lua repede... Poate are omul planurile lui... Să discutăm... să vedem... *(lui SPIRACHE, pe un ton dulce ca mierea de Mai)*. Mă, Spirică, mă! Zici că ţi e frică că te alegi? Bun! Ia spune ne însă şi nouă, de ce ţi e frică să te alegi?

SPIRACHE. Pentrucă nu pot să mint pe nimeni, mamă soacră! Pentrucă, a face politică astăzi, înseamnă a amăgi, ştiind că amăgeşti... înseamnă a lua... ştiind că nu poţi să dai îndărăt. Ca să fii deputat... trebue să ceri votul alegători lor... votul pentru care trebue să le dai ceva în schimb...

CHIRIACHIŢA. Mofturi... Nici n'ai nevoe să le ceri votul, pen trucă o să fie alegeri libere... Votează fiecare cu cine vrea şi din urnă iese cine trebue...

SPIRACHE. Tocmai... de asta mi e frică şi mie... să mă pome nesc deputat fără să am nici un merit... fără să fi făcut nimic în viaţa mea care să mi dea dreptul să ajung în tr'o demnitate atât de mare ca asta... Nu... Nu... Mamă soacră... nu se poate... Eu nu pot să primesc... Şi mă mir, cui i-a dat în cap, ideea asta să mă puie pe mine pe listă... aşa dintr'odată... fără să ştiu, fără să rog pe nimeni?!... Aştia care învârtesc politica în judeţ, douăzeci de ani de zile, cât am fost funcţionar... de abia dacă mi au răspuns la bunăziua... Şi acuma... aşa dintr'odată... mă ridică la ranguri pe care nu le am visat *(reflexiv)*. Trebue să fie ceva la mijloc...

DACIA. Dar e foarte uşor de ghicit! Tu nu mai eşti astăzi „Nea Spirache dela Prefectură".

SPIRACHE. Dar cine sunt?

DACIA. Eşti „Domnul Spiridon Necşulescu".

SPIRACHE. Şi ce diferenţă este, mă rog, între unul şi altul?

DACIA. Cincizeci de milioane pe care le ai moştenit...

SPIRACHE. Banii, băete, sunt ca treptele scării... Cu cât ai mai mulţi, cu atât eşti mai sus şi te vezi mai bine.

MIZA. Şi apoi, nu uita, papa, că ai făcut atâtea lucruri pentru oraş, ai ajutat atâta lume...

TRAIAN. Acuma nu mai eşti un „pârlit de funcţionar", eşti un „mare filantrop".

DACIA. Sigur că da. Şi judeţul şi oraşul şi lumea pe care ai ajutat o vor astăzi să ţi arate recunoştinţa pentru tot ce ai făcut. De'aceea te au pus candidat...

SPIRACHE. Ehé! Dacă m'ar fi pus când eram slujbaş la prefectură... era cu totul altceva...

DACIA. Sigur! Atunci ai fi primit...

SPIRACHE *(reflectând)*. Nu! De primit, tot nu primeam. Dar cel puţin mi-ar fi făcut onoarę propunerea... Acuma candidatura asta, mă umileşte... mă jigneşte... mă insultă...

DACIA. Şi cu toate astea ai s'o primeşti!

SPIRACHE. Cine mă poate obliga ?...

DACIA *(privindu l fix, implacabil, definitiv)* Eu!

SPIRACHE *(ca şi cum până acum, ar fi uitat de existenţa ei şi îşi aauce dintr'odată aminte)* Tu ?

CHIRIACHIŢA *(cu aceeaşi privire ca a DACIEI, o arată)*. Ea!...

MIZA. *(acelaş joc)* Mama!

TRAIAN. *(acelaş joc)* Noi!... *(Sub privirile lor, SPIRACHE are o lumină ciudată în ochi... o lumină care pătrunde în fiecare, fără să ardă... numai să lumineze)*.

SPIRACHE. Voi ? *(Ii priveşte un timp... Lumina din ochi capătă —treptat—o strălucire plină de înţelesuri... apoi devine fixă, hotărîtă, ca o flacără imobilă deasupra unei comori ascunse)* Voi ?... Toţi contra mea ?... Iarăş ? Mereu ? V'aţi unit ca să mi distrugeţi liniştea câtă bruma mai am... să mi turburaţi zilele, câte bruma mi-au mai rămas... Dacă nu v'aş cunoaşte, dacă n'aş şti că sunteţi ai mei... mi s'ar părea că-mi sunteţi duşmani... Ei bine... dacă e aşa... dacă voi vă opuneţi... ştiu ce-mi mai rămâne de făcut.

CHIRIACHIŢA. Să nu cumva să te sinucizi, că te omor...

DACIA. Ne ameninţi ? Ne ameninţi tu pe noi ?... Indrăzneşti ?

SPIRACHE. Da!... V'ameninţ... Văd că vreţi luptă.. Bine... Fie... O să ne luptăm... Fiecare cu mijloacele lui.

DACIA. Crezi că ne intimidezi cu aere de astea de Napoleon! N'ai decât să te lupţi cu mine, dacă ţi dă mâna. Sunt gata să primesc... Dar să ştii că divorţez imediat. Imi iau copiii, pe mama, tot, şi plec în lume... N'ai decât să ţi chemi pe fii ta şi nepotul ca să ţi ţie de urât... Şi-acuma poţi să începi lupta, poftim! Aştept! *(se aşează dârză)*.

SPIRACHE *(se uită la ea, la ceilalţi şi parcă la el)* Am să'ncep nu te teme...

DACIA. Nu fii laş? Spune cel puţin cum începi, ce ai de gând să faci... ca să pot să mă apăr ?...

SPIRACHE. *(calm)* Mă duc la club ca să spui că primesc să-mi pui candidatura.

DACIA *(tăcere dintr'odată)* Ticălosule... Şi eu care stau şi cred ca o proastă tot ce mi spui tu până acuma... Vino să te pup! *(il pupă)* Vai cât eşti de diplomat!... Cum se cunoaşte că ai intrat în politică... E! Aşa îmi place să te văd! Să trăeşti! *(îl mai pupă odată)*.

CHIRIACHIŢA. *(veselă)* Şi să ţi vie minte la cap; *(il ciocăne în frunte)*.

DACIA *(admirativ)* Are el! Da n'a avut unde să facă uz de ea până acuma... Ia să l vezi când o fi în parlament... Haiti!... Du te repede la club... să nu-şi închipue partidul cine ştie ce...

MIZA. Şi fii vesel, papa... vesel... vesel... *(râde)*.

CHIRIACHIŢA. Uite-aşa ca noi... *(râd toţi... SPIRACHE surâde)*

DACIA. *(contemplându-l)* Păcat că n'avem un fotograf!...

SPIRACHE. *(ese cu acelaş surâs plin de taină, escortat, până la uşă de alaiul familiei)*.

SCENA VIII.

CEI DINAINTE, fără SPIRACHE

DACIA. Vai ce spaimă mi a tras! Ce crezi? Cât e de zurliu, era'n stare să ne o facă și p'asta...

CHIRIACHIȚA. Eu una l'am crezut... Și ca să mă lege pe mine cineva la gard, trebue să fie perfid, nu glumă... Ăsta e om primejdios, ascultă mă pe mine... Greu să știe cineva ce se petrece în sufletul lui...

DACIA. Ași! Eu citesc în el ca într'o gazetă...

MIZA. Bine c'a fost cum a fost... of! Am avut niște emoții... *(se uită la ceas)*. Unsprezece trecute și eu încă nu i am făcut bac lui Pussy... Mergi mamă mare să mi ajuți?...

CHIRIACHIȚA. Când 'i'ei da un hap... să mă chemi... că viu cu plăcere... *(MIZA ese)* Mă duc și eu să mă lungesc puțin că m'am ostenit cu politica asta de parcă am tras la ham...

DACIA. Duceți vă... duceți vă! Vă invidiez că puteți avea un pic de liniște... Pentru mine de abia de acuma începe osteneala adevărată... *(CHIRIACHIȚA ese)*.

TRAIAN. In cazul ăsta mă duc și eu să dau o raită pela grajd... Hai, uliule... *(Il ia pe DECEBAL și ese prin stânga)*.

SCENA IX.

DACIA — SERVITOAREA — EMILIAN PROCOPIU

DACIA *(rămasă singură, se plantează în fața unei oglinzi și se contemplă)* Cum îmbătrânește de repede politica... *(intră SERVITOAREA din dreapta)*.

SERVITOAREA. Coniță, a venit un domn... îl caută pe conașu... *(îi dă o carte de vizită)*.

DACIA. Emilian Procopiu... Advocat... Poftește l imediat și nu mi mai aduce bromuralul... *(SERVITOAREA ese prin dreapta)*. Nu e chip să iau o cașetă azi și pace... O să mă neurastenizez...

SCENA X.

DACIA — PROCOPIU

PROCOPIU. *(intrând)* Bună dimineața... Madam Necșulescu...

DACIA. Bună dimineața... d-le Procopiu... Ce plăcere să te văd pe la noi... după atâta vreme... Credeam că ne-ai uitat de tot... *(gândindu se)* Nu ne am mai văzut dela moartea lui bietu cumnatu meu... *(îi face semn să stea pe fotoliul din stânga, ea stă pe fotoliul dela perete)*.

PROCOPIU. Esact!

DACIA. Când trăia el ne vedeam mai des.

PROCOPIU. Era și natural... In calitate de advocat al lui... aveam ocazia să ne întâlnim mai des... fiindcă veneați să-l vedeți în fiecare zi...

DACIA. Ne a fost foarte drag la toți... și moartea lui a fost o groaznică lovitură pentru noi...

PROCOPIU. Cred însă că moștenirea pe care v'a lăsat o... a putut să vă mai îndulcească puțin regretele...

DACIA. A!... Te'nșeli... Chiar dacă ar fi fost sărac lipit și nu ne-ar fi lăsat o centimă tot așa l'am fi iubit și îngrijit... până în ultima clipă...

PROCOPIU. Nu mă îndoesc... De-altminteri și defunctul era convins că tot ceeace faceți pentru el, n'avea la bază nici un pic de interes și era numai din pură afecțiune...

DACIA. Crezi?

PROCOPIU. Mi a făcut confidențe...

DACIA. Știi că eram chiar gelos pe D-ta. Te iubea mai mult decât pe noi toți...

PROCOPIU. Un om avar și bogat își iubește totdeauna mai mult advocatul decât rudele... *(un timp)* Dar Spirache... nu e acasă?

DACIA. Ai să i vorbești ceva?...

PROCOPIU. Da... Am să i fac o comunicare.

DACIA. Cred că nu e ceva grav ?...

PROCOPIU. Grav, nu ?... Poate, într'o măsură oarecare, neplăcut... Deaceea am venit personal.

DACIA Dar ce este ?... Spune mi te rog despre ce este vorba?... Intre mine și Spirache nu există secrete.

PROCOPIU. Mărturisesc că mi vine greu să vă refuz...

DACIA. Nu mă chinui te rog... Spune mi ce este... simt c'o să am o criză de nervi.

PROCOPIU. *(cu un uşor zâmbet, numai de el înţeles)* Ei bine, fie...

DACIA. Da... *(toată, e o ureche ciulită)*

PROCOPIU. *(pe un ton juridic)* Anul trecut, la moartea fratelui său, în lipsă de alţi moştenitori şi neexistând nici un testament, Spirache a rămas legalmente moştenitorul întregii averi a defunctului...

DACIA. Da.

PROCOPIU. Ei bine, astăzi există un testament... Un testament care se află în mâinile mele şi prin care defunctul Tache Necşulescu lasă întreaga sa avere... primului nepot care'se va naşte după moartea sa... *(DACIA holbează ochii şi îngălbeneşte)* Ori, cum în momentul de faţă - după informaţiile mele - există un nepot al testatorului în persoana copilului fiicei soţului dumitale... Gena, domiciliată actualmente în Târgovişte, strada Eliade Rădulescu, Nr. 14, înseamnă că această avere aparţine micului dv. nepoţel şi până la majorat mamei sale... ca tutoare legală... Aşa stând lucrurile... am crezut de a mea datorie ca înainte de a preda testamentul Tribunalului pentru punerea în posesie a moştenitorului legal, să aduc la cunoştinţa lui Spirache această nouă situaţie, care, după cum spuneam — deşi nu e gravă e totuşi destul de neplăcută...

DACIA. E, acuma, adevărat că mă găseşte o criză de nervi...

PROCOPIU. Păstrează-ţi calmul, madame Necşulescu... altminteri mă faci să regret că ţi am spus d tale în loc să spui lui Spirache, care, ca bărbat... ce se află...

DACIA. A ! Nu ! nu ! Te rog, te implor, să nu-i spui nimic lui Spirache. Dacă ţii la el, la fericirea lui, nu i spune o veste ca asta, tocmai acuma, când are nevoe de toată liniştea, în vederea alegerilor... Dacă testamentul se găseşte în mâinile d-tale... cred că ne poţi acorda un răgaz... ca să ne putem lua şi noi, măsuri... Inţelegi şi d ta că nu e puţin lucru să te găseşti dintr'odată cu toate planurile şi socotelile încurcate... să te pomeneşti din senin... sărac lipit...

PROCOPIU. Bine, dar averea rămâne tot în familie...

DACIA. Ah ? Dac'ai ştii... dac'ai ştii... ce groaznic e pentru un părinte s'ajungă la mâna copiilor... Dar cum ? Cum a mai eşit testamentul ăsta ? De unde a apărut ?

PROCOPIU. L am găsit în nişte hârtii vechi pe care defunctul mi le-a încredinţat spre păstrare şi despre care uitasem complect... Azi dimineaţă am dat peste el... în fundul unui sertar...

DACIA. Nici de pe lumea cealaltă nu ne lasă în pace ?... De aia l'am urît şi n'am putut să l sufăr cât a trăit, că prea a fost inimă pestriţă... faţă de noi... Ce ghinion... Ce ghinion... *(e dezolată)* Te rog, d le Procopiu... fie ţi milă de o mamă nenorocită... Nu citi testamentul... fă te că nu l'ai găsit...

PROCOPIU. E imposibil, madame Necşulescu... Justiţia trebue să şi facă datoria... Totuşi având în vedere situaţia specială a cazului în care ne găsim... îţi făgăduesc că voi păstra 30 de zile... secretul testamentului...

DACIA. Iţi mulţumesc... Iţi mulţumesc, şi încă odată te rog, nici un cuvânt lui Spirache... El, mai ales, nu trebue să ştie nimic... In 30 de zile astea îmi aranjez eu lucrurile cum e mai bine... Il voi pregăti... ca să poată primi mai uşor lovitura...

PROCOPIU. Suntem înţeleşi... *(se ridică)* La revedere... madame Necşulescu... şi linişte... linişte multă.

DACIA. Cum să-ţi mulţumesc?

PROCOPIU. *(spre uşă)* Făgăduindu mi că în aceste 30 de zile nu vei uita că eşti soţia celui mai cum se cade dintre cetăţenii acestui oraş... *(ese)*.

SCENA XI.

DACIA apoi CHIRIACHIŢA, apoi MIZA

DACIA *(rămâne înţepenită în picioare... Nu ştie ce să facă... Intră CHIRIACHIŢA).*

CHIRIACHIŢA *(din prag)* A plecat? *(îi vede figura descompusă)* Ce ai, soro?

DACIA. Simt că înebunesc... *(intră MIZA, aferată).*

MIZA. Maman... ştii ce m'am gândit eu, apropos de... *(îi vede mutra desperată şi se întrerupe).* Dar ce ai?

DACIA. Nu pot să spui... *(cade pe scaun).*

CHIRIACHIŢA. Ei asta e!...

MIZA. Cum? Nu poţi să ne spui „nouă"?...

DACIA. Nu pot! Am jurat să ţiu secretul...

CHIRIACHIŢA. Care secret?

DACIA. Nu mai insistaţi degeaba... că nu pot... E imposibil... să vă spun... Imposibil... *(brusc)* Suntem săraci... săraci... Aţi înţeles... Asta e...

CHIRIACHIŢA. Puşchi pe limbă... *(se lasă pe un scaun stânga).*

MIZA. Vai! *(acelaş joc. DACIA se ridică).*

DACIA *(răvăşită... enervată).* Suntem săraci... săraci... Bestia de Tache a făcut testament... L-a găsit hodorogul ăla de Pro copiu, în nişte hârţoage vechi... A fost aici să-mi spuie...

MIZA. Doamne! Quel coup de grâce...

CHIRIACHIŢA. Şi cui i a lăsat averea?

DACIA. Primului nepot care se va naşte după moartea lui, adică... copilului Genei...

MIZA. Copilul Genei? *(dă un ţipăt mic şi leşină în fotoliu. Cele două femei aleargă să aducă medicamente. Una dintr'o parte, cealaltă din altă parte... DACIA se întoarce cu eterul, CHIRIACHIŢA cu flaconul de Urodonal... pe care i-l dă la nas să-l miroase).*

DACIA *(în nervi).* Ah! Mamă, fugi de-aici cu Urodonalul că ţi-l fac praf... *(îi dă eter. Apoi amândouă încep să o frece pe mâini... Deodată pe stradă începe să se audă rumoare... muzică... urale... Cele două femei întorc capul spre stradă şi ascultă, cu mâinile leşinatei în mâinile lor. Insăşi MIZA... deschide ochii şi ascultă parcă cu ei... Sgomotul se apropie crescând).*

CHIRIACHIŢA. *Ce-o fi?*

DACIA. Manifestaţie!... Intrunirea de adineauri... *(Uralele se apropie şi încep să se distingă printre muzici şi hărmălaie, strigăte: „Trăiască candidatul nostru d-l Spiridon Necşulescu"... „Trăiască Nea Spirache"... „Ura!"... „Trăiască democraţia!"... „Ai noştri ca brazii!"... Manifestaţia se opreşte sub balcon, clocotind... Se aude din ce în ce mai repede şi mai puternic... „Trăiască Nea Spirache... Trăiască"... etc... etc... Cele două femei îşi pierd capul).*

DACIA. Şi Spirache care nu e acasă!... Ce ne facem?

CHIRIACHIŢA. Deschide uşile balconului... Trebue să ieşim să ne vadă... Mizo... Trezeşte-te, maică... c'a venit manifesta ţia... *(se aude: „Trăiască Nenea Spirache")* I-auzi cum ne cheamă...

MIZA. Nu pot să ies în halul ăsta... *(se ridică).*

DACIA. N'avem timp... haide... Auzi cum ne aclamă... *(se aud afară aclamaţii).* Hai, mamă, eşi d ta întâi că eşti mai bă trână...

CHIRIACHIŢA. Ba ieşi tu că eşti mai deşteaptă...

MIZA *(se aranjează repede).* Mă duc să l iau pe Pussy... că şi el face parte din familie... Să vadă şi el cum îl aclamă poporul... *(intră în odaia ei şi revine cu Pussy în braţe).*

DACIA *îşi compune un surâs fericit şi penibil. Emoţionată, păşeşte în balcon... După ea CHIRIACHIŢA şi apoi MIZA cu căţelul în braţe... La apariţia lor mulţimea izbucneşte furtunos în urale. Spirache e chemat insistent... „Trăiască omul poporului"... etc. Fericite, topite, cele trei femei surâd graţios şi se înclină ca nişte chibritelniţe cu cap mobil... Entuziasmul mulţimii şi uralele familiei continuă un timp. Apoi*

din dreapta pl. II, apare SPIRACHE cu aerul lui modest de totdeauna... E jenat de faptul că îşi aude numele strigat din stradă... Se aşează pe un fotoliu din dreapta în faţă şi îşi astupă urechile cu amândouă mâinile, încovoiat sub urale şi sub cortina care par'că îi cade în spate.

ACTUL III

SCENA I.

DACIA — CHIRIACHIŢA — DOICA

DACIA *(intră din fund, stânga, abia păşind pe vârful picioarelor... Exagerează dorinţa de a nu face sgomot)* Doarme? *(vorbeşte pe şoptite)*

DOICA. *(cu voce normală)*. Doarme!...

DACIA. *(acelaş joc)*. Sssssst!... Vorbeşte încet, că l deştepţi...

DOICA. Nu se mai deşteaptă el acu, coniţă... Puteţi să sbieraţi cât vreţi.

DACIA *(cu reproş)*. Doico!... *(dă perdeluţele căruciorului la o parte şi agaţă funda bleu cu care a venit in mână)* Dacă te o'ntreba coniţa, să i spui că eu am pus-o... *(Dinspre odaia ei, intră CHIRIACHIŢA cu o bonetă cu panglicuţe bleu în mână)* Sssssst. Mamă! Incet, frate, că l deştepţi...

CHIRIACHIŢA. Doarme ?

DACIA *(In extaz, afectată)* Ca un îngeraş. *(DOICA ese neobservată)*.

CHIRIACHIŢA. Vreau să i incerc boneţica asta... i-am terminat-o... *(Flaşneta ajunge în dreptul casei şi valsul se aude mai tare — un moment — apoi dispare scăzând)* Auzi ? Ii cântă marşul lui Nen's'o Tache... Parcă ar şti şi flaşnetarul... că astăzi il moşteneşte oficial...

DACIA *(reintrând în adevăratele ei preocupări)* Ah! Mamă, de aş vedea trecută odată şi ziua de azi... Astăzi şi alegerile... Astăzi şi citirea testamentului şi nu mai am nici un pic de bromural... Am trimis la farmacie şi e închis peste tot...

CHIRIACHIŢA. Ia şi tu un pic de bicarbonat de sodă... Parcă înainte când eram săraci... nu luam bicarbonat de sodă pentru ori ce fel de suferinţă... şi pentru nervi şi pentru dureri de cap şi pentru stomac...Dă l încolo de Bromural.

DACIA *(care n'a ascultat)* Ţţ ? Şi Traian nu mai vine deloc să mi spuie cum merge votarea...

CHIRIACHIŢA. Da Spirache unde e ?

DACIA. La alegeri... Ce ? Mai poate da cineva ochii cu el ? Il târăsc ăia peste tot, pe la toate localurile de votare, ca pe moaştele Sfintei Filofteia... *(se uită puţin la copil)* Phu ! ... Urât e!...

CHIRIACHIŢA. Leit mă sa...

DACIA *(contemplând copilul)*. Cine s'a găsit să ne moştenească nouă averea... cincizeci şi atâtea de milionaşe...

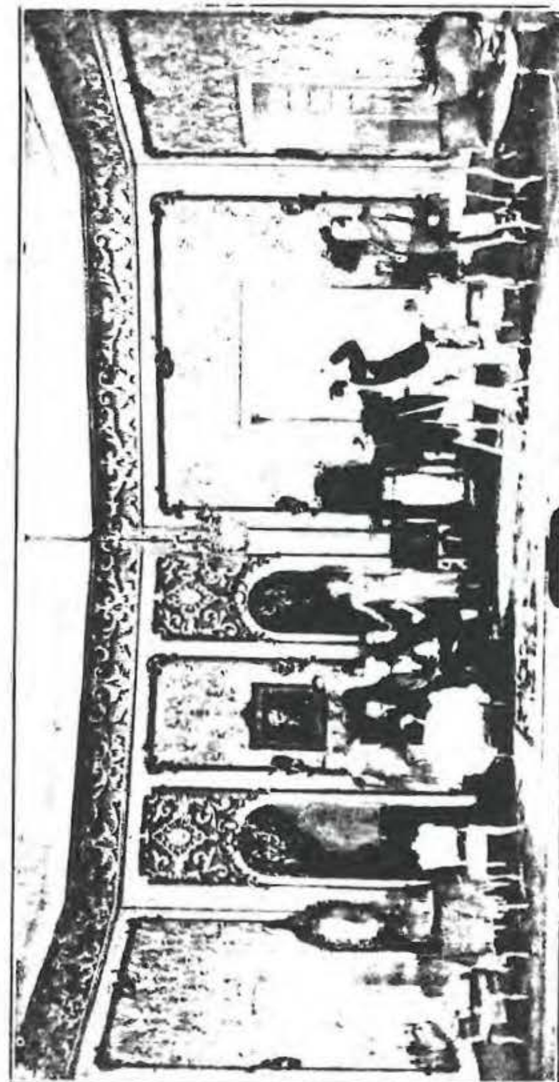
CHIRIACHIŢA. Ei draga mea !... Nimic nu e mai al dracului pe lumea asta ca norocul altuia... *(îi pune scufiţa)* Mi s'au aburit ochelarii lucrând să-i isprăvesc scufiţa pentru azi...

DACIA. Şi mă sa nici nu visează de el... De când am adus o dela Târgovişte — ca să ne luăm bine cu ea, în vederea testamentului — parcă trăeşte pe altă lume... Nu-i place nimic... din tot ce i dăm... n'o impresionează nimic din tot ce facem pentru ea... Când o cauţi, plânge şi se uită spre gară... Parcă tot aşteaptă pe cineva.

CHIRIACHIŢA. O fi aşteptând, ce crezi ! Parcă l-a făcut singură ? O fi având şi ea pe cine să aştepte...

DACIA. Dinu să fie ?

CHIRIACHIŢA. M'am gândit şi eu, dar parcă tot nu mi vine să cred... Ăla nu era în stare, când era aici la poştă, să desfacă o scrisoare, dar mi te să facă un copil... Şi-apoi, nu ţii minte că în anul trecut pe vremea când s'a întâmplat chestia era mort după Miza noastră ?

Titanic Vals. Actul III

DACIA. Mi-e teamă că ăsta să nu fi fost un plan subţire ca să şi facă vânt toată ziua bună ziua pe la noi... pentru Gena. Şi apoi, nu, zău, mamă... prea se potrivesc bine toate!... Cum am aflat noi nenorocirea, şi au plecat fetele la Paris ca să nască, — cum a cerut şi Dinu mutarea din oraş, — şi a şters-o la Târgovişte... Şi Gena, unde a găsit ea, din toată ţara asta, loc să se stabilească ? La Târgovişte, unde se mutase şi Dinu... Şi cine era toată ziua bună ziua pe la ea pe acasă ? Dinu ! Aşa că să mă ierte Dumnezeu—dar pentru mine, e cu ochi şi cu sprincene... Eu pe el îl bănuesc... *(dă din nou perdeluţele la oparte)* Şi ia uite-te... vino mai aproape şi uite te... Nu ţi se pare că snamenia asta seamănă la gură cu el ?... Aşa... în formă de rât...?

CHIRIACHIŢA *(neconvinsă)* Nu ! Mai repede poţi să zici că seamănă cu el, aşa, ca fason general... de om ! *(un timp)*. E ! Dar, n'ai tu nici o grijă... O aflu eu şi p'asta...

DACIA. Să nu te apuci să vorbeşti cumva prin târg...

CHIRIACHIŢA. Eu ? Imi pare rău ! Când eu am cărţile mele, ce, mai am eu nevoe să mai întreb pe altcineva ?... Mă şi jigneşti, zău !... *(intră DOICA)* Unde l duci ? *(DOICA ia căruţul)*.

DOICA. Il duc în odaie la el... că s'a aerisit destul până acuma... *(iese cu căruciorul)*.

CHIRIACHIŢA *(după DOICA)* Du l sănătoasă... că nu ştiu de ce mi o fi aşa de negru... Dacă n'ar intra astăzi în moştenire... ştiu eu unde l aş duce... La „Leagănul Sfânta Ecaterina“ din Bucureşti... că acolo e casa copiilor fără „indentitate“...

DACIA. Bine zici... dar de !... Ce să facem ? Trebue să ne luăm bine cu ea... că altminteri... ne'ntoarcem cu toţii la coada tigăii.

CHIRIACHIŢA. Da unde-au eşit fetele amândouă ?... Le-am văzut acum un ceas pe fereastră, plecând cu maşina... ?

DACIA. S'au dus la biserică...

CHIRIACHIŢA. Ce le-a găsit să se ducă la biserică în zi de lucru ? !...

DACIA. Pentru tat's'o ! Să dea un acatist pentru reuşita lui la alegeri... aşa ca o atenţie...

CHIRIACHIŢA. Şi ăla micu unde e ?...

DACIA. Decebal ? Tot pentru tat's'o aleargă, mititelul... umblă prin târg cu bicicleta şi'mparte manifeste...

CHIRIACHIŢA. Parcă văz că până desearǎ o să avem de plătit douăzeci—treizeci de perechi de gâşte...

DACIA. Nu e nimic... Numai Spirache să iasă... Să l văd cu ales... Deşi Nercea mi a spus de dimineaţă că votarea merge strună şi alegerea e sigură, până desearǎ când s'or deschide urnele... mi se pare o veşnicie... *(se aude klaksonul maşinii)* Mi se pare că s'au întors fetele *(se uită pe geam)* Da !... Ele sunt. Cum se cunoaşte că sunt surori vitrege... A noastră parcă e-o căprioară şi cealaltă parcă e o oaie... *(coboară revenind dela geam)* Dar, par'că, oricât, de când a făcut copilul, tot s'a mai fasonat... S'a făcut mai drăguţă, s'a mai netezit la faţă...

CHIRIACHIŢA. E ! Astea sunt minunile naturii, maică ! N'ai văzut ? Para pergamută se coace şi se frăgezeşte după ce o culegi... Dragostea face pe om mai frumos...

DACIA. Ce o să fie Miza noastră când s'o mărita şi o cunoaşte şi ea tainele iubirii !... *(îşi împreună mâinele a extaz)*.

CHIRIACHIŢA. Splendoare !...

DACIA. Minune... *(intră fetele)*.

SCENA II.

DACIA — CHIRIACHIŢA — GENA — MIZA

(Miza e veselă. Se cunoaşte că abia poate stăpâni o bucurie gata să izbucnească. Dimpotrivă GENA e pradă unei tristeţi totale).

MIZA. Bun găsitul, cucoanelor...

GENA. Sărut mâna..

DACIA *(exuberantă, mai ales faţă de GENA)* „Bonjur" fetele mamei... E ? Ce se aude prin oraş ?... Eşim sau nu eşim la alegeri ?

MIZA. Brrr ! E o lume imposibilă !... Ţărănime... poliţie... armată... gură cască... Mi-am stricat klaksonul sunând...

CHIRIACHIŢA. Aşa e, de alegeri libere. Se'ndeasă toţi nebunii să voteze.

DACIA. Dar curentul cum e ? Sunt speranţe ?

MIZA. Nici nu se mai discută... Iese guvernul sigur... Peste tot sunt numai afişe de ale guvernului... Ceilalţi parcă nici n'ar exista... *(GENA s'a aşezat. In toiul conversaţiei, fetele îşi scot pălăriile, mânuşile, etc.)*

DACIA. Ce ai, Genuliţo ? Nu te simţi bine ?

GENA. Ba da, mamă, mă simt foarte bine... Sunt puţin obosită... atâta tot.

CHIRIACHIŢA. Ia s'o tragă maica mare puţin de aplecate *(o freacă pe mâini)* Ptiuu !... Ia te uită ce de noduri !

DACIA. Vrei să ţi facă mama un ceai, bun, cu rom... ?

GENA. Merçi, mamă, nu...

CHIRIACHIŢA *(se scoală)*. Da să ţi facă maica mare o cafeluţă turcească, cum ştie ea, cu caimacul de un lat de mână... ?

GENA *(jenată de-atâtea atenţii pe care nu şi le poate explica, ea care nu ştie nimic de testament)*. Vai, mamă mare... mulţumesc... nu te deranja pentru mine... nu iau nimic...

DACIA. O dulceaţă de prune verzi, tot iei tu ca să nu mă refuzi...

GENA. Zău, mamă, sunteţi prea drăguţe... Nici nu ştiu cum să vă mulţumesc... Decând m'am întors acasă, mă ţineţi ca pe o prinţesă... Imi faceţi toate gusturile, nu mă lăsaţi să v'ajut la nimic... Poate de aia sunt şi atât de obosită... unde nu muncesc...

DACIA. Lasă, fetiţa mea, că ţi o fi ajungând cât ai muncit când eram săraci... Acuma ai şi tu dreptul să te odihneşti... să fii mulţumită, să răsufli... Şi dacă nu vrei să te menajezi pentru tine, trebue, cel puţin, să te menajezi pentru splendoarea aia de copil pe care îl ai... Dac'ai şti cum l-am admirat adineauri ?... Imi venea să l mănânc, nu altceva.

CHIRIACHIȚA. Și maica mare i a făcut o bonețică de toată frumusețea...

DACIA. Și eu i am pus o fundă mare ca să aibă 13 cu toatele, și să nu ni l deoache lumea...

GENA. Sunt atât de fericită că l iubiți. *(Se uită spre MIZA)*

DACIA. Și de ce să nu l iubim ? Nu e al nostru, al tuturor ?... Tot ce-avem noi azi... nu e și al lui... și tot ce o să aibă el mâine n'o să fie și al nostru ?...

GENA. *(Cu un surâs)* El n'are mititelul decât drăgălășenia.

CHIRIACHIȚA. Ne mulțumim și cu atât... pentru un moment... *(DACIA o fulgeră cu o privire)*

DACIA. Când mă gândesc acum ce proaste am fost că ne am luat după gura lui tat'to și v'am lăsat să stați departe de noi, atâtea luni, îmi vine să mă iau la palme...

GENA. Vai, mamă, cum poți să spui așa ceva !...

CHIRIACHIȚA. Ce a fost, a fost... să nu mai vorbim... *(stă în stânga la față)*. Bine că l am convins să cedeze și suntem acuma la un loc cu toții, mulțumiți și uniți. Asta e principalul.

GENA. Adevărat... Imi pare rău însă că l văd pe tata, parcă nemulțumit că mă aflu aici...

DACIA. E ! Ce vrei tu, dragă ? In privința ta, el a fost cel mai înverșunat dintre toți. Recunosc — că mie nu mi e rușine de faptele mele — că nici nouă nu ne-au prea venit bine la început... E ! Am judecat însă cu sânge rece și-am zis: S'a 'ntâmplat, s'a 'ntâmplat !... Să fie într'un ceas bun ! N'o să i tăiem acuma gâtul pentru asta... El, nu ! Că rușinea asta n'are să ți-o ierte niciodată... că așa și pe dincolo, însfârșit, pricepi tu... Eu l am înțeles însă și pe tat'to ! Lui nu i venea bine față de noi, fiindcă tu erai copilul lui personal, și l durea în amorul lui propriu de părinte, că tocmai tu, adică... să faci...

MIZA. Ah, mamă *(enervată)* Dar ce rost mai au toate astea acuma ? Ai un obiceiu de a aduce totdeauna în discuție lucruri care nu ne fac plăcere niciunuia dintre noi... Știi bine că și atunci când Gena nu era aici, eu nu luam parte niciodată la astfel de discuțiuni...

DACIA. Fiindcă tu ai vrut totdeauna să te ții bine pe lângă ea... Noi, suntem mai sincere... Spunem și răul și binele...

CHIRIACHIȚA. Nu suntem talere cu două fețe...

GENA. Știu c'ați fost buni cu toții, mamă-mare... Altminteri n'aș fi fost acuma aici între dv. Eu n'am să mă plâng de nimeni și de nimic... și recunosc că singura vinovată în această chestiune, am fost numai eu... și deaceea numai pe mine mă acuz...

DACIA. Ia nu te mai acuza și tu, draga mea, toată ziua ! Parcă ai fi neam de procuror, zău așa ! Parcă numai ție ți s'a întâmplat ! Eu una, de când am început să fac politică feministă, sunt pentru libertatea absolută a femeii !... Fiecare face ce vrea și cu cine vrea...

CHIRIACHIȚA. Pozetiv ! Inainte fetele fiindcă erau prea naive, se măritau ca niște proaste, azi fiindcă nu mai sunt naive se mărită ca niște deștepte ! Cl ! *(plesnește limba de cerul gurii)* Altă lume, alte obiceiuri... Eh ! Dac'aș fi știut eu c'am să trăesc să văd aeroplane cu retirată și s'ascult slujba dela Mitropolie la „radium"... nu mă mai măritam eu cu răposatul, fată de 18 ani, nepupată nici măcar pe frunte. Ei ! Și dacă am fost cum am fost, eu ce m'am a les dela el ? Tot eu ce mă alegeam și dacă nu eram !... Asta e, dragile mele... *(se ridică)*. Mă duc să vă fac câte-o cafeluță... Unde ai pus spirtul denaturat, mamă ?

DACIA Nu mai e nici un strop în toată casa, fă și d ta cu apă de colonia că e Maria Farina și arde... *(CHIRIACHIȚA ese în stânga)* Vă las și eu un minut, fetelor, până face mama cafeaua... Mă duc să dau o raită prin bucătărie că deseară cred c'o s'avem masă mare și cu nebunele astea de bucătărese dela București nu poți fi sigură că știu să pregătească o masă — d'alea, știi ! ca la noi în provincie. *(ese)*

SCENA III.

MIZA - GENA

(Un timp cele două surori tac).

MIZA. La ce te gândeşti, Gena ? *(Vine spre ea)*

GENA. E ciudat ! De-adineauri, din clipa când am semnat la Tribunal că ţi dau copilul de suflet... simt un gol... o neliniştc în inimă... Poate unde mă obişnuisem cu copilaşul şi cu ideea că-l am. Atâta timp cât am fost mama copilu lui tău, îmi creasem o viaţă în legătură cu asta... şi poate un alt suflet... Acu ma... Deodată, pe negândite... totul se schimbă.

MIZA. Tu nu 'nţelegi că eram datoare să fac asta pentru tine? E îngrozitor pentru o mamă să trăiască departe de copilul ei, mai ales în condiţiunile speciale în care mă aflam eu...

GENA. Imi închipui, Miza, şi te 'nţeleg foarte bine. Credeam însă că ceeace era făcut, nu se va mai putea desface...

MIZA. Cât crezi că m'am chinuit până să găsesc soluţia ? M'am gândit însă că aşa cum ne am bătut joc de legi a tunci, când ai putut să devii mama unui copil care nu era al tău, ne putem bate joc încă odată de ele, ca să dregem ce-am stricat. Şi atunci am găsit soluţia înfierii...

GENA. Recunosc că ideea ta a fost ingenioasă... Şi cred că poţi fi mulţumită. Eu nu m'am opus... Am făcut tot ceeace mi ai cerut... Am mers la Tribunal... am iscălit hârtii şi ia tă-te redevenită şi oficial mama copilului tău...

MIZA. Şi sunt de două ori fericită. Intâi pentrucă mi l'am redobândit, şi al doilea, fiindcă mi am descărcat conştiinţa de o povară, dându ţi ţie libertatea... libertatea de care am impresia că aveai atâta nevoe, mai ales dela un timp încoace. *(privire semnificativă)*

GENA. Ce vrei să zici ?

MIZA. *(insinuantă).* Ce crezi că atunci când am fost la Târgo vişte ca să te aduc acasă şi-am găsit pe Dinu la tine, mi-a fost greu să ghicesc de ce te hotărîseşi să te stabileşti aco lo? Crezi că n'am înţeles ce'nsemnă portretul acela pentru care Dinu ţi a pozat în fiecare zi, timp de o lună ? Am priceput destul de bine, Gena. Atât de bine încât mi am dat seama că nu mai am dreptul să te ţiu nici o clipă legată de jurământul ce mi-l făcuseşi... şi atunci, ca să te scap... m'am hotărît să-mi adopt propriul meu copil...

GENA. Uiţi însă că dacă în faţa legii este astăzi al tău, pentru toată lumea, mama lui tot eu rămân şi încă o mamă care şi a dat copilul de suflet, fără nici un fel de motive... De-aia m'am hotărît să plec iarăşi de acasă... Prezenţa mea în mijlocul vostru ar fi o provocare continuă...

MIZA. De ce nu spui drept... că dacă te ai hotărît să pleci, ai făcut o cu totul din alte motive...

GENA. Ce motive ?

MIZA. Ca să te duci după Dinu... *(considerând-o cu un surâs cântărit pe buze ca o monedă în palmă)* Mi se pare de alt minteri... că sunteţi de acord...

GENA. Ce vrei să zici?...

MIZA. Că şi Dinu s'a vindecat de vechea lui suferinţă... şi aşa cum se 'ntâmplă de obiceiu... s'a amorezat de sora de ca ritate...

GENA. Dacă ar fi aşa cum spui tu, nu văd ce l'ar împiedica pe Dinu să vie aici...

MIZA. Poate... teama de a şi reaminti... anumite lucruri...

GENA. Da... Aşa cred şi eu... Venirea lui ar fi fost o dovadă — singura dovadă... că s'a vindecat... că nu te mai iubeşte... Dar n'a venit... *(tristă)* Şi nici nu cred să mai vie.

MIZA *(Maternelă şi competentă)* Poate că nu s'a putut depla sa... Decând şi a luat licenţa şi a intrat în magistratură nu mai poate fi atât de liber ca pe vremea când era la poştă... *(se scoală, trece în stânga)*

GENA. De opt zile e în concediu de vară... aşa că...

MIZA. Prea le iei şi tu pe toate în tragic. Mai aşteaptă... concediile de vară sunt de 30 de zile... Mai are timp să vie...

GENA. Dac'ar fi fost să vie... venea din primul ceas... *(intră SERVITOAREA din dreapta)*

SCENA IV.

SERVITOAREA GENA — MIZA

SERVITOAREA *(GENEI)*. Domnişoară... vă caută un domn...

GENA *(îngheţată, se scoală)*. Pe mine?

SERVITOAREA. A spus că l cheamă d nul George Dinu... din Târgovişte... *(GENA e gata să se prăbuşească. MIZA o priveşte tăios)*.

MIZA. Pofteşte l... *(GENA avea tocmai un gest de ezitare. SERVITOAREA ese)* Eu mă retrag... ca să nu-l turbur... *(ese)*

SCENA V.

GENA — DINU

(DINU intră. E intimidat. GENA e pradă unei puternice emoţii. Ghiaţa se va rupe cu încetul)

GENA. Ce surpriză... *(face un pas înaintea lui şi-i dă mâna. I-o sărută... O clipă grea)*

DINU. Nu te aşteptai să viu? *(o priveşte lung)*

GENA. La început da... Pe urmă... am crezut... că nici nu te-ai putut gândi la asta...

DINU. Dece?

GENA. Ştiu eu? Ocupaţii... obligaţiuni mai importante... nevoia de odihnă...

DINU. Bine, dar când ne am despărţit la Târgovişte, îţi făgăduisem că am să viu să te văd... şi iată-mă... m'am ţinut de cuvânt...

GENA. Iţi mulţumesc... *(se aşează la masă in fund)*

DINU. După ce ai plecat... M'am simţit atât de singur... atât de strein... *(işi frământă colţul hainei intre degete, par'că ar frământa o bucăţică de inimă)*.

GENA. Şi d ta?

DINU. Fireşte. Mă obişnuisem să te văd zilnic... In afară de d-ta să nu vorbesc cu nimeni... să nu mă duc la nimeni.. să nu cunosc pe nimeni...

GENA. Şi totuş ai ezitat, opt zile, până să te hotărăşti să vii *(gest la DINU)* Nu încerca să protestezi. Te înţeleg atât de bine... Aici, nu eram numai eu singură... ca la Târgovişte.

DINU. Ştiam că ai să te gândeşti la asta... şi tocmai de-aia mi-a fost teamă să viu... am ezitat...

GENA. Şi nu regreţi c'ai venit?

DINU *(privind o)*. Ba da!... Pentrucă te găsesc schimbată, duduc Geno... Poate să fie regăsirea cu familia... viaţa nouă deaici... decorul nou.. *(priveşte in jur)*.

GENA. Te'nşeli, Dinule!... Nicăeri şi niciodată în viaţa mea, nu m'am simţit mai bine ca în odăiţa dela Târgovişte... şi cea mai bună dovadă e că, decând sunt aici, i am simţit lipsa... M'am simţit şi eu singură şi streină fără odaiţă mea şi fără d-ta.

DINU. Adevărat?

GENA. Nu te-am minţit niciodată până acuma...

DINU. Ştiu! Şi deaceea aş vrea să te rog să mi răspunzi sincer la o întrebare... cu care am venit pe buze.

GENA. Spune-o.

DINU. Familia d tale ştie că ne vedeam atât de des la Târgovişte?

GENA. Fireşte.

DINU. De unde a aflat?

GENA. Dela mine... *(îl priveşte loaial în ochi).*

DINU. Şi ce-au zis ?

GENA. Nu ştiu ! Mie nu mi au spus nimic... Dar d ta ce ai zis când m'ai văzut întâi, la Târgovişte ?

DINU. Eu ? *(încurcat)* Mi-a făcut plăcere.

GENA *(încercând să-şi verifice nelinişte ei sufletească)* Poate unde îţi aducea aminte de trecut... de oraşul nostru... de toate câte te legau de el...

DINU. Nu, duduc Geno! *(hotărât să desvălue o taină care îl apasă).* In seara când am venit să cer mâna sorei d tale — acum un an — şi când mi ai eşit înainte să mi spui că nu mă poate primi — am înţeles că totul s'a sfârşit... definitiv... iremediabil... Odată cu averea care intrase în casa dv. cu cinci minute înaintea mea, mi am dat seama că dragostea mea a fost aruncată la uşă alături de toate amintirile sărăciei !... Şi poate mai bine c'a fost aşa... Am suferit mult... e-adevărat... Mai ales după ce aţi plecat amândouă în străinătate, oraşul mi s'a părut pustiu... viaţa mea goală... lumea batjocoritoare... Deaceea mi am cerut mutarea... Ori unde, numai acolo nu. Aşa am ajuns la Târgovişte... şi aşa am trăit până în clipa când te am întâlnit şi-am aflat că te stabiliseşi în acelaş oraş...

GENA *(încearcă o carte)* Poate că n'a fost o simplă întâmplare şi am venit intr'adins, ştiind că te voi găsi acolo...

DINU. Dece-ţi baţi joc de mine ? *(e departe de adevăr)*

GENA *(a înţeles)* Glumesc numai, Dinule... *(e tristă deodată)* Ai fost foarte bun cu mine în tot timpul acela şi îţi mulţumesc.

DINU. Bun ?

GENA. Ai fost singurul om care nu te ai revoltat când ai auzit ce mi se întâmplase...

DINU *(cu reproş)* Domnişoară Geno...

GENA *(apropiindu-se pe altă parte de obiectul ei)* Domnişoară cu flăcău de 4 luni... aproape de luat în armată... *(a glumit spelb)*

DINU. Nici nu pari altceva decât o domnişoară care face pe dădaca unui nepoţel.

GENA *(tresare)* Ce te face să crezi asta ?

DINU. Aerul d tale copilăros... gesturile stângace...

GENA *(glumeşte)* Aşa e totdeauna la primul copil... la al doilea o să fiu mai pricepută... *(iarăş tristă)* dacă o să mai am vreodată un copil...

DINU. Şi de ce să n'ai ? Ori ce rană 'se poate închide, orice viaţă se poate reface... Ai să uiţi... ai să te măriţi... să'n cepi o viaţă nouă...

GENA *(surâde amar).* Da... da... am să uit... am să mă mărit...

DINU. De ce surâzi şi ai aerul ăsta neîncrezător ? Sunt chiar vorbele d tale... Cele pe cari mi le spuneai mie la început... Şi ai avut dreptate... Eu unul am uitat... Din ziua când ai venit d ta la Târgovişte şi până ai plecat, mi am simţit viaţa refăcută... m'am simţit altul... Din tot ce a fost nu mi a rămas decât amintirea...

GENA. La d ta e cu totul altceva...

DINU. Dece ? Amândoi am iubit şi amândoi am suferit deopotrivă. Ba mi se pare chiar că în acelaş timp.

GENA. Da... în acelaş timp...

DINU. Şi amândoi ne am găsit, la un moment dat, părăsiţi de cei pe cari îi iubeam... singuri...

GENA. Eu n'am rămas singură. Mi a rămas copilul! Vezi dar că poveştile noastre de iubire se aseamănă numai până la un punct.

DINU. Făgădueşte mi că dacă ai să te măriţi...

GENA. Nu vorbi prostii, Dinule... Eu n'am să mă mărit nici odată... *(trece, cu o privire dezolată, sinceră şi tivită cu lacrămi)* Cine şi ar lega viaţa de o fiinţă de două ori infirmă : şchioapă şi cu copil ? *(aşteaptă un cuvânt... e agăţată de gura lui.. DINU tace... GENA în faţa tăcerii lui se schimbă la faţă)* Vezi că taci! *(o îneacă plânsul)* Vezi că nu găseşti nimic de spus ? *(crescendo în emoţia ei)* Vezi că am dreptate ? *(acelaş joc)* Vezi, Dinule ? Vezi că viaţa mea e zdrobită ?... *(acelaş joc)* Vezi ?... Vezi ?... Spune... Cine ?... Cine ?... Cine ?... *(Cu unghiile sufletului îşi sgârie zidul propriei ei dureri)*

DINU *(grav)* Eu! Geno!...

GENA *(spasm de groază. Se scoală)*. Tu ?

DINU *(cald)* Eu, Geno ! *(o podidesc lacrimile)*

GENA. Tu? Tu? Tu!?... *(durerea ei este la culme)*. Nu trebuia să-mi spui asta, Dinule... Nu trebuia să mi arăţi că ţi-e milă de mine... tocmai tu... singurul meu prieten... Tu nu înţelegi că din clipa asta, trebuie să te pierd? Nu ţi dai seama că numai cu un singur cuvânt mi-ai luat tot ce mai aveam pe lume?

DINU *(încurcat, emoţionat, decis totuş)*. Dar Geno... Geno... pentru Dumnezeu! N'ai dreptate... greşeşti... linişteşte te, nu m'ai înţeles...

GENA. Ba te am înţeles! Ţi a fost milă de mine pentrucă n'ai ştiut ce să-mi răspunzi...

DINU. Nu Geno! Nu e adevărat. Dacă ţi am spus „Eu" e că aşa mi a dictat inima şi dacă am ezitat înainte de a rosti cuvântul care îmi stătea pe buze, am făcut-o numai pentrucă mi a fost teamă să nu fie spus prea de vreme. *(GENA îl ascultă cu ochi mari în care treptat nădejdea începe să licăre, ca o pupilă nouă)*. Şi apoi nu ştiam dacă şi tu, dacă şi rana ta e vindecată. N'aş fi vrut să începem o viaţă nouă, cu suflete convalescente... Deaceea am ezitat... Crede mă Gena...

GENA. *(Ce repede svântă ochii şi inseninează faţa, fericirea!)* A devărat ? E adevărat ce mi spui ? Te ai mai gândit vreo dată la toate astea ? Te ai mai gândit vreodată până acuma, că aş putea fi într'o zi soţia ta !?

DINU. Decâteori n'am adormit până acuma cu gândul ăsta.

GENA. Dinule ! Te ai gândit bine ? Sunt aşa cum sunt ! Şi am avut un copil ?

DINU. Ai avut ?... Avem !... Va fi al meu ca şi al tău...

GENA. Doamne... Dac'ai şti... dac'ai şti... dac'ai şti... *(se aruncă în braţele lui. Imbrăţişare lungă — Intră DOICA dinspre odaia copilului din stânga)*

DINU. *(un timp)* Aş vrea să vorbesc cu mama ta... despre cununie... N'aş vrea să întârziem mult... că ne aşteaptă p- rumbeii în Piaţa San Marco... la Veneţia...

GENA. Astăseară ne logodim... Vorbeşte cu pentru amândoi.

DINU. Atunci...

GENA. Pe deseară... Vii la masă la noi... *(Ii întinde mâna, DINU i-o sărută)*.

DINU. La revedere... şi sărutări micuţului... din partea mea... *(GENA îl petrece cu un surâs. DINU ese dreapta p II)*.

SCENA VI.

MIZA — GENA — SERVITOAREA

MIZA. *(Intrând din stânga pl. II Cu malitie inascută)* E ? Pe când sunt domnişoară de onoare la nunta ta ?... Trebuie să mă îngrijesc din vreme de toalete. *(râde)*

GENA. De ce râzi ?

MIZA. Mă gândesc la mutra lui Dinu, după nuntă... Cum e el om cum se cade o să creadă că s'a însurat cu Maica Domnului...

SERVITOAREA. *(Din dreapta pl. II)* Domnişoară... Un ofiţer vrea să vorbească imediat cu dv...

MIZA. Un ofiţer ? Cum e ?

SERVITOAREA. Pudrat rău şi cu ochelari numai la un ochi...

MIZA. Gigi ! E cu putinţă ?... *(emoţionată)*

GENA. *(Imitând gestul MIZEI la anunţarea lui DINU)* Pofteşte-l...

SERVITOAREA. *(ese)*

MIZA. Sunt emoţionată ? *(N'aşteaptă răspunsul)* N'aş vrea să fiu deloc... Aş vrea să par rece... indiferentă...

GENA. Scoate ţi inima din piept... Şi ai să izbuteşti... *(ese)*

SCENA VII.

MIZA — GIGI

MIZA. *(vizibil neliniştită, se aşează într'un fotoliu, într'o poziţie cât se poate mai degajată, compunându-şi o atitudine cât mai modernă şi mai indiferentă. Izbuteşte exact contrariul)*

GIGI. *(Se opreşte în uşă, e în mare ţinută)* Miza !... Eu sunt !...

MIZA *(Face pe surprinsa)* A ! D-ta ! ? Ce surpriză !

GIGI. Plăcută nu ?... Mă primeşti ?...

MIZA. Nu pot decât să te dau afară din casă sau să te invit să iei loc. Alege.

GIGI. *(Se aşează)* Merçi... *(Ea se joacă cu un colţ de broderie, el sucete mereu gâtul ca şi cum i-ar fi intrat o muscă între guler şi piele. Un timp)* Am venit, ca să zic aşa, într'o vizită oficială.. Se vede, nu ?... *(se priveşte)*

MIZA. *(Aruncând o privire care nu se poate abţine să recunoască că GIGI „e bine")* A ! Da !... Parcă eşti la 10 Mai... Iţi mai lipseşte calul...

GIGI. *(mândru)* Am venit cu el...

MIZA. Nu cumva l ai lăsat să aştepte singur în antreu... Pofteşte l încoace.

GIGI *(Râde)* E bună... L am adus cu mine în oraş... *(Un timp. O priveşte şiret)* Am fost mutat îndărăt în garnizoană ; după cererea mea...

MIZA. Şi de ce ai cerut să te muţi înapoi în garnizoană ?

GIGI. *(serios)* Pentru a repara o greşală care — de un an de zile, mi apasă conştiinţa mea de om şi onoarea mea de militar...

MIZA. Ce vrei să spui ? Fii clar, te rog...

GIGI. Am venit să mă'nsor cu tine...

MIZA. Fără să mă'ntrebi dacă vreau?... *(îl priveşte superioară)* Ce crezi că acum mai sunt fată... ca să mai fac numai ce vrei tu?... Adio, băete....

GIGI. Tocmai vream să ţi spun... să-ţi explic...

MIZA. Să-mi explici, ce? Că atunci când mă ştiai aşa cum mă ştiai ai fugit de răspundere ca un laş? Asta o ştiu mai bine decât d ta, d le locotenent Stamatescu.

GIGI. Pardon... M'a făcut căpitan... *(îi arată tresa dela epolet)*

MIZA *(tristă)*. Vaaai!... Când?

GIGI. Pe'ntâi Aprilie...

MIZA Va să zică nu mai eşti nici măcar locotenent?...

GIGI. Iţi pare rău?...

MIZA. Mie ?... Hm... Mi e indiferent... Şi general să fii, puţin îmi pasă... Tot nu mai poţi să fii locotenent...

GIGI *(serios, deodată)*. Miza... nu ţi bate joc de mine... Ştiu, ai dreptate... Am fost un laş... Dar ce crezi că eu?... Babacii! Al bătrân m'a mutat din garnizoană şi a bătrână a zis că mă desmoşteneşte dacă mă însor cu tine...

MIZA. Şi acuma?

GIGI. Sunt certat cu ei... *(serios şi sincer)* Din cauza ta... Un an de zile n'am făcut decât să mi pledez cauza... să i rog ... Dacă n'au vrut m'am supărat... Era să mă'mpuşc şi'n piept, deasupra inimei, ca să le trag o spaimă... Şi-acum să-i vezi cum umblă după mine să se 'mpace.

MIZA. Chiar dacă te-ai însura cu mine?

GIGI. Mai ales... Fiindcă acum ai franci şi ei nu ţi găseau alt cusur decât că erai săracă... Aşacă...

MIZA. Ce ?

GIGI. Nici la nuntă nu i chem...

MIZA. La care nuntă?

GIGI. La nunta noastră!

MIZA. Eşti aşa de sigur că te iau? Pe ce te bazezi?

GIGI. Pe dragostea mea... Pentrucă, dacă ai dreptul să mă acuzi de procedee, n'ai dreptul să te legi de dragostea mea... Ştii cât te am iubit... şi câte scrisori fără răspuns ţi am scris decând... am plecat... Şi dacă n'ai vrut să-mi scrii nimic de tine, erai obligată să mi scrii cel puţin de copil de... copilul nostru... de copilul meu...

MIZA. Ce te interesa copilul... de vreme ce ai plecat înainte ca să se nască?

GIGI. Cum să nu mă intereseze?... Tu ştii ce va să zică să fie cineva tata... să simtă că e tată?...

MIZA. Nu! Ştiu însă în schimb ce va să zică să fie cineva mamă.

GIGI. Noroc că s'au găsit alţii mai cu inimă decât tine care să mi spuie ce face copilul.

MIZA *(atentă, neliniştită)* Care alţii..

GIGI. Nenea Spirache.

MIZA. Ce ? *(holbează ochii)*

GIGI *(senin)* Dacă am văzut că tu nu mi răspunzi, nici cât ai stat la Paris, nici când te-ai întors... I-am scris lui... Il ştiam om bun şi înţelegător... I am mărturisit tot... I am spus că vei naşte un copil care e al meu... că nu sunt un laş cum spui tu şi că n'aştept decât clipa să pot veni ca să te iau... să vă iau...

MIZA *(îngrozită)* Ai făcut tu asta ?!

GIGI. Ehe! Şi încă de când...

MIZA. Şi tata ce ţi-a răspuns?

GIGI. Mi a răspuns că sunt un om cumsecade, că mititelul e sănătos, că tu mă aştepţi... Ce om, e Nenea Spirache... Să l pui la brăţară ca un porte bonheur.

MIZA. Va să zică tata a ştiut că eu am un copil?

GIGI. Păi cum ai fi vrut să nu ştie?... Unde era să-l ascunzi ?

MIZA. Taci... Taci... Taci... Tu nu ştii nimic... *(se aşează... Nedumerit GIGI se uită în ochii ei care pentru prima oară se umplu de lacrimi)*

GIGI. De ce plângi?

MIZA. De mila tatei... *(pauză grea. MIZA e cufundată în gândurile ei)*

GIGI. *(ezită mult până să pue întrebarea care de mult îi stă pe buze)* Cu cine seamănă copilul?

MIZA *(îl ia de mână)*. Vino să l vezi...

GIGI. Am adus nişte chestii pentru el... *(scoate din buzunar câteva jucării pentru copii mici)* Şi asta pentru tine... *(desface dintr'o foiţă un inel pe care i-l pune pe deget)*. Inelul nostru de nuntă... *(Dându i ei jucăriile)* Să i le dai tu.... că pe mine nu mă cunoaşte... Şi poate că nu le primeşte. *(a fost sincer şi emoţionat)*.

MIZA. O să te recunoască, n'ai grijă... *(Au ajuns la uşa din stânga plan II)* P'aici... *(GIGI se opreşte în prag. Scoate batista, lăcrimează... se privesc ochi în ochi)* Să vezi ce deştepte!... *(între lacrimi)*.

GIGI. Dragul tatii !...

MIZA. Nu te am văzut niciodată plângând până acuma...

GIGI. Fiindcă n'am plâns decât de trei ori în viaţa mea: întâi când mi a murit calul., al doilea când am plecat de aici fără bună ziua... şi al treilea, acuma... *(intră urmat de MIZA)*.

SCENA VIII.

DACIA — CHIRIACHIŢA — PROCOPIU — SERVITOAREA

(Un moment scena e goală. Apoi servitoarea intră introducând pe Avocatul PROCOPIU)

SERVITOAREA. Poftiţi de luaţi loc... că mă duc să i spui coniţii...

PROCOPIU. Mulţumesc... *(Rămâne în picioare. SERVITOAREA ese stânga fund. După puţin apare DACIA urmată de CHIRIACHIŢA)*.

DACIA. Bună ziua, d-le Procopiu... *(îi dă mâna)*.

CHIRIACHIŢA. *(Dându i mâna)*. Tocmai vă aşteptam...

PROCOPIU. Mă mir. Termenul convenit expiră mâine. Am venit însă eu mai devreme, pentrucă...

DACIA. Nu face nimic dacă ni se întâmplă, ceeace trebue să ni se întâmple, c'o zi mai înainte...

CHIRIACHIŢA. Ori azi ori mâine, tot un drac...

DACIA. Eh! Ce să facem? Aşa a vrut Dumnezeu!...

CHIRIACHIŢA. Procopsitu de cumnată-tău a vrut, nu Dumnezeu, că el a făcut testamentul... D'aia era mai bine înainte, când nu ştiau oamenii carte... Nu mai scriau toată ziua bună ziua testamente...

PROCOPIU. Imi daţi voe să vă explic motivele venirii mele?...

CHIRIACHIŢA. Ce să ne mai fierbi cu explicatul... Deschide l şi isprăveşte... Uite, să chem şi fetele... S'auză şi ele... Mizo !... *(cheamă)*.

DACIA. Pe Gena las-o, mamă. Are timp destul să afle şi pe urmă.

MIZA *(intrând prin stânga)*. M'ai chemat ? A ! D l avocat Procopiu... Bine aţi venit... Vă aşteptam mâine...

PROCOPIU. Tocmai spuneam doamnelor că am venit cu o zi mai de vreme.

MIZA *(amabilă, radioasă)*. Nu trebue să vă scuzaţi. Pentru noi... legea e lege... Aţi fost prea gentil că ne aţi acordat şi termenul ăsta de graţie... *(Se aşează sigură pe ea. E atentă, complezantă şi interior fericită)*.

PROCOPIU. Vă amintiţi că acum o lună de zile am fost pus personal în posesia unui testament... Buuun !...

CHIRIACHIŢA. Bun o fi pentru d ta... dar pentru noi...

MIZA *(cu reproş)*. Mamă-mare... D-l Procopiu vrea să ne spue ceva. Să l ascultăm...

PROCOPIU. Vreau să spun că în timpul pe care vi l am acordat pentru a vă putea aranja anumite chestiuni familiare, care nu mă privesc am făcut şi eu cercetările mele discrete... Ori, datorită acestor cercetări am putut afla lucruri foarte interesante pentru d voastră...

CHIRIACHIŢA. Ei taci !

PROCOPIU. Atât de interesante, încât azi, am căpătat certitudinea că testamentul ce se găseşte în păstrarea mea... este o mistificare... este un act falş... şi prin consecinţă... nul... *(MIZA înlemneşte, cele două femei se înseninează)*.

DACIA. Şi atunci ?

PROCOPIU. Atunci averea rămâne mai departe moştenitorului legal, adică...

DACIA. Nouă...

PROCOPIU. Moştenitorul legal este numai Spirache.

CHIRIACHIŢA. O fi el legal cum zici, acolo la D ta la Tribunal, dar aicea... legale suntem noi...

DACIA *(observând figura MIZEI)*. Dar ce ai, maică?... Nu te simţi bine ?

CHIRIACHIŢA. N'are nimic... I s'a făcut rău de bucurie... Că i se face omului rău şi de bucurie... nu numai de supărare..

MIZA *(stăpânită)*. N'am nimic... Nu vă ocupaţi de mine... Am avut azi atâtea emoţii... Atâtea surprize...

PROCOPIU *(privind o)*. Cred că asta este una din cele mai agreabile... Domnişoară !

MIZA. Intr'adevăr...

PROCOPIU Iată dar, doamnelor, dece m'am grăbit sa viu înainte de termen. Prea era bună vestea, ca să vă las să mai aşteptaţi o zi.

DACIA. Iţi mulţumesc, d le Procopiu... Dac'ai şti cât bine ne ai făcut!...

PROCOPIU. Nu mi am făcut decât datoria. *(Se ridică)* Şi sunt mulţumit că lucrurile au eşit aşa. In meseria noastră ne creem foarte des antipatii.

CHIRIACHIŢA. Drept să-ţi spui că până adineauri... Phiuuuu!... Imi venea... *(Gest de sucit gâtul)* Acuma însă, mi-eşti foarte simpatic...

PROCOPIU. E reciproc.

CHIRIACHIŢA. Merçi!...

DACIA. Dar cine credeţi c'a putut face falsul? *(Se gândeşte la GENA)*

PROCOPIU. Cercetările mele sunt în curs. Testamentul a fost introdus în sertarele mele, de o mână foarte puţin dibace.

DACIA. Eu cam bănuesc cine a putut avea interes...

PROCOPIU. Şi eu!... In nici un caz însă — vă asigur nu e vorba de o femee... La bună vedere... *(ese)*.

SCENA IX

SERVITOAREA — DACIA — MIZA — CHIRIACHIȚA — DOICA

DACIA. Îmi vine să joc... Îmi vine să joc... Am scăpat... E! Ce ziceți de norocul care a dat peste noi...

CHIRIACHIȚA. Zecele meu de cupă, săracul! Dar de bani în casă cu bucurie pe drum de seară... *(Un timp)* Să știți, fetelor că noi câteșitrele suntem născute în zodia porcului... *(intră DOICA)*

DOICA. Coană mare, s'a sculat copilul.

DACIA. Și ce poftești?

DOICA. Ați spus că vreți să veniți să vedeți când îi dau să sugă.

DACIA. Eu ? Ia slăbește mă, te rog ! Auzi obrăznicie ! *(ese DOICA)* Nu, zău, s'a obrăznicit într'un hal...

CHIRIACHIȚA. Cine ? Doica ?

DACIA. Aşi ! Spurcăciunea aia de copil... Auzi ? ! Să mă cheme să l văz cum suge !... *(Intră SERVITOAREA stânga fund).*

SERVITOAREA. Coană mare, vă roagă D-șoara Gena, să i dați cafeaua neagră s'o duc în odaia Dumneaiei.

CHIRIACHIȚA. Da ce sunt eu cumuc să i duc cafeaue la nas ? N'are decât să se ducă la cafenea, dacă are poftă de cafea... Pheà !... Asta l'a întrecut pe fiis'o, cu suptul...

DACIA. Lasă c'o să'i aranjez cu pe amândoi...

MIZA. *(dreapta)* N'ai să aranjezi pe nimeni...

DACIA. Ce zici ?

MIZA. Până adineauri... când aveați nevoe de Gena și de copil... nu știați cum să vă gudurați mai bine pe lângă amândoi... și-acuma... fiindcă averea nu mai e a lor... începeți iară... persecuțiile... Nu e frumos, mamă...

DACIA. Să nu-mi dai tu mie lecții... N'am nici un fel de obligație pentru Gena... Nu e copilul meu... e copilul lui tat'to... și cu atât mai puțin am obligații față de bastardul cu care mi a venit în brațe...

MIZA. Bastardul cu care a venit în brațe, e copilul meu... Auzi ?... Copilul meu... și Gena e o martiră... o sfântă... care era să și sdrobească viața pentru fericirea mea... Nu ea a născut copilul la Paris... Auzi ? Nu ea... Eu !... Eu... Ea numai mi l a luat... să mi l crească... ca să mă scape pe mine... ca să sufere cât a suferit... ca sa îndure cât a îndurat... Iată adevărul... Și acuma... poftim mai dă i afară din casă...pe amândoi...*(Cele două femei rămân consternate).*

DACIA. Doamne Dumnezeule ! E cu putință ?

MIZA. A fost ! Da ! Până acuma. Dar de azi înainte, nu va mai fi. *(c'o privire de mamă)* Mi am luat copilul îndărăt... De azi înainte e al meu, auzi ? Al meu, al meu, numai al meu... *(tandră)* E băiatul mamei lui... *(Strânge la piept un copil imaginar)* Și mămica are să-l iubească de azi înainte, mult, mult de tot... Atât de mult încât el are s'o ierte că a putut să stea fără el atâta timp... *(pe acelaş ton)* și are s'o ierte și pe mama mare că l-a persecutat de geaba... și pe bunica...

CHIRIACHIȚA *(neted)*. Eu nu l'am persecutat. Pardon !... N'am putut să l sufăr!... Mă rog... Asta e altceva... Acuma însă lucrurile se schimbă... de vreme ce i am aflat „indentitatea".

DACIA. Te aud, te văd, și parcă tot nu-mi vine să cred c'ai fost tu în stare să faci una ca asta...

CHIRIACHIȚA. E! Parcă numai ea a făcut... Nu ziceai tu adineauri că fetele să facă ce „vrea" și cu cine „vrea" ?

DACIA. Da, dar vorbeam de fetele altora...

CHIRIACHIȚA. Da de ce să fie ale altora mai breze decât a noastră ?!?... Ori ai început și tu ca bărbatu-tău să tragi a pagubă ?... *(Un timp)* Așa e civilizația, soro, ce vrei să faci ?

DACIA *(MIZEI)*. Să te ascunzi tu de mine ?...

MIZA. Ce era să fac ?... Mi era frică de tata... Știam că pe Gena o s'o ierte mai ușor decât pe mine fiindcă ea era slăbiciunea lui... Dac'ai ști cât am suferit... Ai vedea că mi am ispășit greșeala... *(după un timp)* Iartă mă, mamă ! ... Dacă nu pentru mine... pentru nepotul D tale... că acuma e nepotul D tale... primul D tale nepot... Și el nu e vinovat cu nimic în toată afacerea asta...

DACIA: Doamne-Dumnezeule! E cu putință!

MIZA: A fost! Da! Pînă acuma. Dar de azi înainte nu va mai fi. *(C-o privire de mamă.)* Mi-am luat copilul îndărăt... De azi înainte e-al meu, auzi? Al meu, al meu, numai al meu... *(Tandră):* E băiatul mamei lui... *(Strînge la piept un copil imaginar.)* Și mămica are să-l iubească de azi înainte mult, mult de tot... Atît de mult, încît el are s-o ierte că a putut să stea fără el atîta timp... *(pe același ton)* și are s-o ierte și pe mama-mare că l-a persecutat degeaba... și pe bunica.

CHIRIACHIȚA *(neted):* Eu nu l-am persecutat. Pardon!... N-am putut să-l sufăr!... Mă rog... Asta e altceva... Acuma însă lucrurile se schimbă... de vreme ce i-am aflat *indentitatea*...

DACIA: Te aud, te văd, și parcă tot nu-mi vine să cred că ai fost tu în stare să faci una ca asta...

CHIRIACHIȚA: E! Parcă numai ea a făcut... Nu ziceai tu adineauri că fetele să facă ce *vrea* și cu cine *vrea?*

DACIA: Da, dar vorbeam de fetele altora...

CHIRIACHIȚA: Da' de ce să fie ale altora mai breze decît a noastră?!... Ori ai început și tu ca bărbatu-tău, să tragi a pagubă?... *(Un timp.)* Așa e civilizația, soro, ce vrei să faci?

DACIA *(Mizei):* Să te ascunzi tu de mine?!

MIZA: Ce era să fac?!... Mi-era frică de tata... Știam că pe Gena o s-o ierte mai ușor decît pe mine, fiindcă ea era slăbiciunea lui.. Dac-ai ști cît am suferit... Ai vedea că mi-am ispășit greșeala... *(După un timp):* Iartă-mă, mamă!... Dacă nu pentru mine... pentru nepotul dumitale... că acuma e nepotul dumitale... primul dumitale nepot... Și el nu e vinovat cu nimic în toată afacerea asta...

DACIA *(după o clipă de gîndire, învinsă):* Cu copilul n-am nimic...

(Intră doica)

DOICA: Plînge, coană-mare, după dumneata... Nu vrea să sugă dacă nu te vede lîngă el.

(Dacia ezită puțin)

DACIA: Mînca-l-ar maica-mare să-l mănînce... de pui mic...

MIZA: Să nu te sperii dacă ai să găsești lîngă leagăn un ofițer... E tatăl copilului și logodnicul meu...

DACIA: Doamne... Doamne... Astea sînt misterele Parisului nu altceva... *(Iese, repede, după doică.)*

CHIRIACHIȚA: Mă văzui și străbunică... Vin' la maica-mare să te pupe... *(o sărută)* și lasă, c-o să fie bine. *(Intră Gena.)* Bine c-ai venit, că tocmai voiam să-ți aduc cafeluța...

GENA: Vai, mamă-mare, nu te deranja dumneata. N-a înțeles servitoarea ce-am vrut să zic...

CHIRIACHIȚA: Dacă am eu poftă să te servesc?... *(C-o privire într-adevăr tandră:)* Să știi... pentru ce-am aflat azi... am să-ți dau și ție în cărți... *(E cea mai mare dovadă de afecțiune pe care poate s-o dea. Iese.)*

SCENA 10

MIZA, GENA

MIZA *(transfigurată, se uită lung la Gena):* Gena, taina noastră s-a sfîrșit... Am spus tot.. *(Vine lîngă ea.)* Pentru tot ce-ai făcut pentru mine nu pot să-ți mulțumesc decît într-un singur fel... *(Grav, îi ia mîna și i-o sărută.)*

GENA: Miza!... Vai... Te rog... *(Își retrage mîna.)*

MIZA: Mîna ta trebuie să fie o aripă de înger, care s-a schimbat în om...

(Intră Chiriachița, cu ceșcuța de cafea.)

SCENA 11

GENA, MIZA, CHIRIACHIȚA, DACIA

CHIRIACHIȚA *(pune cafeaua pe masă, lîngă Gena):* Iei bani... maică!... Ia uite cum mi s-a vărsat!...

(Miza urcă.)

DACIA *(vine dinspre odaia unde e copilul)*: Care va să zică, de astea mi-ai fost? *(Cu un surîs:)* Nu vă e rușine să vă fie, să mă păcăliți voi pe mine?! Să-mi ascundeți adevărul atîta timp?... Ce bine o să-i pară lui Spirache cînd o auzi... că n-a fost copilul tău...

MIZA: Tata știe!

DACIA: Știe Spirache?.

GENA: Știe tata? Nu se poate!

MIZA: E singurul care a știut de la început... afară de noi două...

CHIRIACHIȚA: De-aia făcea el pe filozoful?

DACIA: I-ați spus voi?

MIZA: Nu! I-a scris Gigi... I-a mărturisit totul, și tata a înțeles că copilul Genei nu poate fi decît al meu.

DACIA: Auzi, mișelul?! Și mie să nu-mi spuie nimic?... Asta n-am să i-o iert niciodată... Să se ferească de mine?! Ce ipocrit!

MIZA: Nu s-a ascuns... A vrut numai să fie liniște în casă. Cît trebuie să fi suferit, săracul, ca să poată să tacă!.

CHIRIACHIȚA: Și tu, care-l bănuiai pe Dinu!...

MIZA: Dinu va fi totuși tatăl unui copil, al Genei, dar al unui copil care se va naște peste un an... peste doi... mai tîrziu...

DACIA: Ce vorbă e asta?

GENA: Dinu a fost adineauri aici... Ne-am logodit...

DACIA *(Chiriachiței)*: Ei, vezi că tot am avut eu dreptate?

GENA: Mi-am permis să-l chem astă-seară la masă.

DACIA: Și eu l-am poftit pe Gigi. *(Ridică mîinile în sus.)* Doi gineri dintr o dată... Ce zi, Doamne! Ce zi!... Și alegerile care trebuie să se termine... dintr-o clipă în alta... *(Pe gînduri.)* Nevastă de deputat... bogată și de două ori soacră... toate într-o zi... Și n-am un pic de bromural...

MIZA: Gigi a rămas la copil?

DACIA: Nu. A plecat pe din dos... Zicea că se duce să se-mpace cu părinții...

(Intră Traian, ca o furtună.)

SCENA 12

MIZA, GENA, TRAIAN, DACIA, CHIRIACHIȚA

TRAIAN *(uluit, strigă)*: Mamăăăăă! E nebun! Pe onoarea mea dacă n-a-nnebunit subit...

DACIA: Cine, frate?

TRAIAN: Cum cine? Tata...

DACIA: Spirache? Dar ce-a făcut?

TRAIAN: Adineauri... a vorbit... a ținut un discurs...

CHIRIACHIȚA *(îl oprește cu un gest)*: Am priceput... Mai bine îl făcea Dumnezeu mut...

TRAIAN: Ce mut? Ce mut? Mai bine nu l mai făcea de loc.

DACIA: Dar ce-a spus, omule, pentru Dumnezeu!

TRAIAN: Să vezi! De azi de dimineață, de cînd a început votarea, îl roagă toți candidații... partizanii... Nercea... în sfîrșit, toți... „Zi-i și dumneata numai două vorbe, nene Spirache, să vază alegătorii că nu ești mut!" Aș! Nici n-a vrut să audă... Că el nu e orator... că nu vrea să siluiască voința alegătorilor... prostii de-ale lui... Peste tot, la toate localurile de votare din județ și din oraș pe unde am cutreierat, vorbeau ceilalți pentru el și-l arătau cu mîna ca la moși: *„Set animo selbatic amporté dé foré dé Congo possesion fransé"*.

CHIRIACHIȚA: Lasă, domnule, moșii și spune...

TRAIAN: Ai răbdare... să vezi... Adineauri, cînd ne duceam cu toți ai noștri spre club, ne-ntîlnim cu un grup de alegători... peste o mie de alegători, din vreo cinci-șase comune dimprejur... mă rog, ca la vreo două pogoane de oameni, care se duceau la vot. Și deodată, fără să bage de seamă nimeni, tata o șterge de lîngă noi, și țiști! apare în balconul clubului. Își scoate pălăria, se șterge pe frunte cu dosul palmei...

DACIA: Și i-am dat azi batistă de olandă curată...

TRAIAN: Și-ncepe să țic un discurs... „Fraților! zice, viu în fața voastră pentru prima dată, ca să vă rog să m-ascultați..."

CHIRIACHIȚA: Pînă aci nu e așa de rău.

TRAIAN: Stai nițel!... „N-am să vă spui... — zice — decît două cuvinte..."

DACIA: Slab... slab... fără convingere...

TRAIAN: „Și aceste două vorbe sînt: vă rog să nu mă votați!..."

(Tablou.)

TRAIAN *(continuă volubil și indignat)*: „Să nu mă votați — zice — fiindcă nu merit să intru în parlament, pentru că eu n-am făcut nimic pentru voi și nici n-am să pot să fac. De ce să vă mint și să vă înșel buna voastră credință?..." Și, mă rog, pe tonul ăsta, dă-i și dă-i, de credeam că-nnebunesc și eu... că el, ce să vă spui, cred c-a-nnebunit de-a binelea...

DACIA *(explozie, deși e leșinată aproape)*: A-nnebunit cu siguranță... Altminteri nu-mi explic... Auzi colo? Candidat care să ceară alegătorilor să nu-l voteze! Asta nu s-a mai pomenit de cînd e lumea... S-a făcut de rîs... S-a făcut de rîs... S-a făcut de rîs... Mi-a stricat toată ziua de azi... toată bucuria...

CHIRIACHIȚA: Asul meu de pică, săracul... Necaz la zi mare.

DACIA: Și ăia ce-au zis? Lumea? Alegătorii?...

TRAIAN: Nu știu, că n-am mai putut să stau pînă la urmă.. Trebuie să-l fi luat la bătaie...

DACIA: Ah! Bine mi-ar părea să-l văd cu capul umflat de cucuie... Să se sature de discursuri...

CHIRIACHIȚA: Nu mai pupă el deputăție...

DACIA: Te cred. Care e prostu ăla să-ți dea votul cu sila.. *(Agitată)*: Ce să mă fac? După ce m-am zbătut atîta, după ce am cheltuit atîtea parale... în loc să avem și noi o mulțumire... am ajuns de rîsul lumii. E nemaipomenit!... Nemaipomenit... Dac-aș avea o putere, l-aș omorî!... L-aș strînge de gît cu mîinile mele...

(Intră Spirache, e asudat, totuși senin, cu o mare satisfacție întipărită pe figura.)

SCENA 13

CEI DINTÎI, SPIRACHE

DACIA *(zărindu-l)*: Ce-ai făcut, nemernicule? Ce-ai făcut? Ce ne-ai făcut?

SPIRACHE *(îi privește pe toți, la rînd. Toți sînt ostili. Numai Gena nu este)*: Ce să fac? Ți-am făcut gustul și am ținut un discurs... Și nu așa, fitecui. La peste o mie de alegători... Ah! Ce să spui? E admirabil să te vezi ascultat de o mulțime a'it de impunătoare... să-ți dai seama că vorbele tale pătrund dintr-o dată în atîtea urechi, în atîția creieri... și poate, în atîtea inimi...

CHIRIACHIȚA *(vorbește ea, fiindcă Dacia nu mai are glas)*: Mă mir că nu s-au tăvălit pe jos de rîs

SPIRACHE: De ce să se tăvălească? Pentru că le-am vorbit sincer... cinstit... omenește?...

DACIA *(explodează)*: Nu pentru asta. Pentru că ai fost ridicol... pentru că ai făcut ceea ce nimeni, nici un candidat de pe lume, n-a îndrăznit să facă pînă acuma.

SPIRACHE: Adică să spuie adevărul? Să le ceară să nu fie votat?

DACIA: Fii pe pace... Nici n-au să te voteze... te-ai șters pe bot de deputăție...

SPIRACHE: Asta și vreau...

DACIA: Atunci, pentru ce-am făcut tot ce-am făcut? Pentru ce m-am chinuit și m-am luptat atîta?

SPIRACHE: Te-ai luptat tu?

DACIA: Ca o leoaică... Numai ca să te văd o dată ieșit din rîndul anonimilor... să te văd odată... cineva...

SPIRACHE: Dar ce, așa cum sînt, eu sînt nimeni?

CHIRIACHIȚA *(un gest a pagubă)*: Ba ești, n-ai mai fi fost să fii!...

DACIA: Și iată rezultatul sforțărilor mele... ai stricat într-o clipă, cu o prostie, cu o nebunie... tot ceea ce

noi ceilalți clădisem... de atîta timp... cu atîta trudă...

CHIRIACHIȚA: Și cu atîta cheltuială!

SPIRACHE *(holbînd ochii)*: Cheltuială ca să ajung cu deputat? Nu-nțeleg...

DACIA: Nu-nțelegi fiindcă nu mai ești în toate mințile... tu nu vezi? Cu un gest nesocotit ai distrus atîtea planuri, atîtea speranțe, atîtea visuri...

SPIRACHE *(încruntat oarecum)*: Ale cui visuri, ale cui speranțe, ale cui planuri, mă rog? *(Gest al mîinilor, ca și cum ar întreba cu ele.)*

DACIA: Ale mele... ale lor... ale noastre... *(Gesturi succesive.)*

SPIRACHE: Da... dar am și eu planurile mele, visurile mele, speranțele mele! Îmi pare rău că nu se potrivesc cu ale voastre... Am fi fost atît de fericiți...

DACIA: Știu cu visurile tale... Le cunosc... Știu că vrei să rămîi aici, în provincie... să creștem pui de găină ... s-avem stupi de albine și cotețe de porumbei...

SPIRACHE: Și ce, n-ar fi bine? Ce poate fi mai frumos și mai bun în viață decît o familie unită... cu soacră, cu copii, cu gineri și cu nepoți... trăind într-un colț de lume numai cu bucuriile ei mici, așa cum sînt ele, fără să rîvnească lucruri care n-ar face decît s-o zbucíume și s-o fărîmițeze... Eu așa judec... Familia și liniștea în casă sînt cele mai bune lucruri pe care le-a dat Dumnezeu pe pămînt... Și numai pentru gîndul ăsta... m-am luptat cu voi și sînt fericit că v-am biruit... *(Îi privește.)* Uite, vă văd pe toți la un loc, strînși în jurul meu... A trebuit să fac multe pentru ca să v-adun... Dar să știți că de azi înainte... nu vă mai las să vă risipiți... Vreau să mor cu voi toți în jurul căpătîiului și să dea Dumnezeu să fiți cîți mai mulți și din ce în ce mai mici! *(Cu gestul mîngîie capete imaginare de nepoți în regresie aritmetică.)* Dacă v-am supărat pentru ca să-mi ajung scopul... să mă iertați!... Tu, mai ales, Dacio... și tu, Geno... Pe voi două v-am mîhnit mai mult... Pe tine *(Genei)* pentru că te-am lăsat să suferi pentru o vină care nu era a ta... și pe tine fiindcă ți-am dat emoții cu testamentul... *(Privește pe Dacia.)*

DACIA: Cum? Știi și de testament?...

SPIRACHE *(formidabil)*: Eu l-am falsificat... Eu... Eu... Nu ca să-ți fac ție un rău... ci ca să-mi pot aduce copilul și nepotul în casă fără certuri, în liniște, cum îmi place mie... Știam că, o dată aci, lucrurile se vor aranja singure... Pentru că sîngele apă nu se face, oricît s-ar grămădi în inimi și le-ar face să se urască între ele... într-un moment oarecare... Și voi să mă iertați *(tuturor)* că n-am vrut să fiu deputat... nu e o meserie potrivită pentru un om ca mine...

CHIRIACHIȚA: Mă Spirică! Tu ai fi fost bun de apostol... mă!

SPIRACHE: Mă flatezi... mamă-soacră... și este pentru prima dată, de cînd ne cunoaștem...

(Intră Nercea.)

SCENA 14

ACELAȘI, NERCEA

NERCEA *(intră în goană... E vesel, exuberant, alergînd spre Spirache)*: Nene Spirache, nene Spirache... Dă-mi voie să te pup... Ai fost piramidal... *(Îl pupă.)* Piramidal... Imediat după discurs te-am căutat să te felicit și nu te-am găsit... Dispăruseși! Am aflat că ești aici și am venit într-o fugă... Ai fost extraordinar... Iertați-mă, vă rog, că nu v-am dat nici bună ziua... dar sînt emoționat... *(Către toți)*: Mai rar am văzut un atît de grandios debut politic... Atîta fineță... atîta tact... *(Spirache e pur și simplu tîmpit.)* Să spui drept, nu mă așteptam la atîta din partea unui debutant... Știam că ești un om de mare valoare, dar, mărturisesc, nu știam că ești în același timp și un geniu politic în stare latentă... Să trăiești, nene Spirache... *(Îl pupă iar.)* Să ne trăiești... Să vă trăiască...

DACIA. Cum ? Știi și de testament ?...

SPIRACHE *(formidabil)*. Eu l'am falsificat. Eu... Nu ca să ți fac ție un rău...ci ca să-mi pot aduce copilul și nepotul în casă fără certuri, în liniște, cum îmi place mie... Știam că odată aci, lucrurile se vor aranja singure... Pentrucă sângele apă nu se face, oricât s'ar grămădi în inimi și le-ar face să se urască între ele... într'un moment oarecare... Și voi să mă iertați *(tuturor)* că n'am vrut să fiu deputat... nu e o meserie potrivită pentru un om ca mine...

CHIRIACHIȚA. Mă, Spirică ! Tu ai fi fost bun de apostol... mă !

SPIRACHE. Mă flatezi... mamă soacră... și este pentru prima data, de când ne cunoaștem... *(intră NERCEA)*.

SCENA XIV.

ACEIAȘI — NERCEA

NERCEA *(intră în goană... E vesel, exuberant, alergând spre SPIRACHE)* Nene Spirache, Nene Spirache... Dă mi voe să te pup... Ai fost piramidal... *(îl pupă)* Piramidal... Imediat după discurs te am căutat să te felicit și nu te am găsit... Dispăruseși ! Am aflat că ești aici și am venit într'o fugă... Ai fost extraordinar... Iertați-mă vă rog că nu v'am dat nici bună ziua... dar sunt emoționat... *(către toți)* Mai rar am văzut un atât de grandios debut politic... Atâta finețâ... atâta tact... *(SPIRACHE e pur și simplu tâmpit)* Să spui drept, nu mă așteptam la atâta din partea unui debutant... Știam că ești un om de valoare, dar mărturisesc, nu știam că ești în acelaș timp, și un geniu politic în stare latentă... Să trăești, Nene Spirache... *(îl pupă iar)* Să ne trăești... Să vă trăiască...

DACIA *(care, ca și întreaga familie, n'a știut dacă NERCEA vorbește serios sau își bate joc de SPIRACHE)* Crezi că discursul lui SPIRACHE a fost într'adevăr la înălțimea așteptărilor ?

NERCEA. Le-a depășit, stimată doamnă... Discursul maestrului Spirache... a fost pur și simplu „o lovitură", o bombă căzută în tabăra dușmană tocmai la momentul oportun, pentrucă, cu tot optimismul meu, trebue să recunosc că succesul nostru în alegeri era aproape compromis.. Rezultatele din județ, erau dezastruoase... In schimb, orașul mergea și mai prost... așa ca până adineauri... socoteam lupta pierdută, eșecul definitiv... și iată că salvarea noastră a venit tocmai de unde ne așteptam mai puțin...

CHIRIACHIȚA. Dela Spirache...

NERCEA. Exact !... Dela Spirache... Discursul pe care l-a rostit adineauri a avut darul să creeze un curent nemaipomenit... Alegătorii au pornit la vot în delir și în acest moment, ultimele buletine cad în urne, în favoarea noastră... succesul este asigurat... Partidul nostru e victorios și Nenea Spirache... e ales...

CHIRIACHIȚA. Zecele meu de cupă săracul... bucurie la zi mare dela un crai de ghindă... *(arată pe SPIRACHE)* El... Spirache al nostru, săracul !...

DACIA. Bine... dar eu nu pricep, d-le Rădulescu, cum un discurs prin care oratorul cere alegătorilor să nu l voteze, a putut avea un efect absolut contrariu...

NERCEA. Tocmai aici a fost marea artă a lui Nenea Spirache, stimată doamnă... Cerând alegătorilor să nu-l voteze... spunându le că nu merită să fie deputat... le-a căpătat încrederea : „Iată un om sincer" ! și-au zis, și curentul s'a format imediat... In noutatea acestui discurs... stă marea inspirație a oratorului... Adevărații oameni politici au momente de-astea... de inspirație subită... Dacă Napoleon n'avea inspirația să pue de'andaratele tunurile la asediul dela Toulon, istoria Franței ar fi rămas pe loc, și poate regele Ludovic al XVI-lea ar fi domnit și azi ! ! ! *(Privindu-l pe SPIRACHE în admirație)* Cu asemenea talent, Nenea Spirache mergi sigur pe banca ministerială... ascultă-mă pe mine... care sunt geambaș de miniștri...

SPIRACHE. Iţi mulţumesc, d-le Rădulescu... şi pentrucă azi pe trec o zi mare în viaţa mea... iţi fac o făgăduială solemnă... In ziua când oi ajunge şi ministru, mă spânzur cu cureaua dela pantaloni de cuiul lămpii dela preziden-ţia de consiliu... *(Râsete).*

SCENA ULTIMA

SERVITOAREA — CEI DINAINTE — FOTOGRAFUL

SERVITOAREA. Coniţă, a venit un fotograf... *(toţi se uită ne dumeriţi).*

NERCEA. Eu l-am chemat... ca să avem prima fotografie a lui Nenea Spirache în calitate de deputat... Cheamă l înăuntru, fetico... *(SERVITOAREA ese).*

DACIA. Cum te gândeşti la toate, d-le Rădulescu!...

NERCEA. In politică, marea artă — scumpă doamnă — este să te gândeşti la toate înainte şi la nimic după... *(intră fotograful).*

FOTOGRAFUL. Sărut mâinile... Salut şi la mai mare, coane Spirache...

NERCEA. *(Visător)* „Coane Spirache"! Cum creează de repede poporul, numele de antologie ale bărbaţilor politici... Petre Carp, a rămas „Conu Petrache"... Kogălniceanu, „Conu Mi halache"... Nenea Spirache... va rămâne „Conu Spirache"...

SPIRACHE. Eu nu mă fotografiez, drăguţă...

FOTOGRAFUL. *(Instalându-şi aparatul pe trepied).* Se poate? Coane Spirache? De ce să vă duceţi la Julietta la Bucureşti şi să nu ne încurajaţi pe noi... artiştii locali care dé... am dat şi noi un vot...

DACIA. Trebue să te fotografiezi, Spirache...

CHIRIACHIŢA. Hai, hai, nu mai face nazuri...

SPIRACHE. Nu... nu... nu... Nu m'am mai fotografiat decând mi-au trebuit două poze pentru biletul de populaţie .

MIZA. Hai, tată, fotografiază te...

GENA. Acuma... ai intrat în horă, trebuie să joci!...

FOTOGRAFUL. Facem una de faţă... una trois quarts şi una de profil.

SPIRACHE. Nu... nu... Lasă pe altădată... Deocamdată nici nu s'a dat rezultatul la alegeri...

NERCEA. De-asta, fii fără grije... Eşti ales!

DACIA Ştii ce? Hai să ne fotografiem cu toţii...

SPIRACHE. Nu... nu... nuuuu...

DACIA. Nu vrei să te fotografiezi cu „familia"? Tu care ziceai adineauri... că familia aşa... că familia pe dincolo...

MIZA. Hai, tată, fă ne plăcerea asta...

SPIRACHE. Bine... dar numai cu voi... Cu dumnealui, nu! *(arată pe Nercea).*

DACIA. *(Deschide uşa)* Decebal !... Decebal !... *(către ceilalţi)* Să fim cu toţii...

SPIRACHE. Păcat că nu sunt şi ginerii... amândoi...

DACIA. Şi asta o ştii ?!

SPIRACHE. Parcă nu i am trimes eu aici... pe fiecare la rând... *(intră DECEBAL)*

FOTOGRAFUL. *(ii aşează)* Imi daţi voe... un moment... *(priveş-te încăperea)* Aşaaaa !... Poftiţi dv... aici... *(o ia pe CHI RIACHIŢA şi o aşează pe un scaun în centru)*... Conu Spi rache în dreapta... *(îl aşează pe scaun)*. Coniţa... în stânga... *(ii contemplă)* Prima generaţie... Buuuun... Acum a doua generaţie... Dacă 'mi permiteţi, duduie... *(O conduce pe GE-NA in spate in picioare)* Şi dv... alături. *(acelaş joc cu MIZA)* Mata... *(lui TRAIAN)* între surioare... Buun... Acum, a treia generaţie...

DACIA. Să stea pe genunchii lui tat's'o *(e vorba de DECEBAL).*

FOTOGRAFUL. Nu... nu... *(contemplă)* la stai mată colea în faţă... *(îl aşează cu picioarele încrucişate în faţa grupului pe covor)*. Aşaaa!... Bun!... Un moment! *(trece cu joc de scenă, când la grup, când [la aparat... Vizează sub crepul negru, cu exclamaţiile profesionale... „Aşa!". „Perfect!" „Capul puţin mai sus"... „o iiiiideee, mai la dreapta..." Până când aranjează grupul, trece un timp. Când e gata de tot, trece la aparat şi îşi ia poziţia de operat)* Aaaacuma... ochii la mine... priviţi aici... Duduc, mata, capul puţin mai sus... Gataaa!... acuma... una... două...

CHIRIACHIŢA. Zi „păsărica", c'altminteri clipesc... *(Pe stradă începe să se audă flaşneta cu „TITANIC VALS")*.

SPIRACHE. Un moment, te rog... *(pleacă dela locul lui, şi sub privirile tuturor, care îl urmăresc, desprinde portretul lui TACHE din cui şi îl fixează în spatele grupului... apoi în tăcerea generală, intră în odaia copilului de unde vine mânând căruţul!... Il aşează la grup)* Acuma suntem cu toţii... Dă i drumul drăguţă. *(se aşează)*.

NERCEA *(privind)* Iată o familie fericită... E prima dată în viaţa mea când regret că sunt celibatar....

FOTOGRAFUL *(reface poziţiile şi trece la aparat)* Aşaaa.. ochii la mine, vă rog... un moment... Un moment, vă rog... Un-a... do uă... trei... Merçi... *(închide capacul obiectivului şi cortina cade)*.
